Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
5 ИЮЛЬ 1971 й.
ДУШАНБА
№ 155 (1530).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

Қудратли агрегатлар

«...Пахтачилик учун пахта териш машиналари ва бошқа машиналар ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин».

(КПСС XXIV съезди Директиваларидан).

Республикамизда янги беш йилликда пахтачилик янада юксалиб, етиштириладиган пахта 1975 йилда тўрт миллион тўққиз юз минг тоннага етказилиши керак. Пахтачиликни янада ривожлантиришда қишлоқ хўжалик машинасозлари олдида муҳим вазифалар турибди.

«Оқ олтин» ҳосилини қуритиш ва қайта ишлашда Тошкентдаги «Средазэнергоцветмет» ишлаб чиқариш корхонасининг коллективи катта ҳисса қўшмоқда. Бу ерда тайёрланган қудратли пахта қуритиш агрегатларини республикамиздан ташқари, барча пахтакор республикалар нинг пахта заводларида ҳам кўриш мумкин.

Бугун

йиғувчи слесарлар бригадаси июль ойи учун белгиланган дастлабки икки агрегатни тайёрлаб, буёққа топширишди. Бу агрегатлар билан ёнма-ён яна бири турибди. Бу, болгар дўстлар учун аталган.

— Биз ўтган ҳафтада Болгарияга «СТАМ. К2» маркали пахта қуритиш машинасидан бирини юборган эдик, —дейди корхона директори П. Е. Питлик. — Июль ойида яна иккита агрегат юбориб, дўстлар буюртмасини муддатидан олдин бажо келтиришга қарор қилдик. Бу вазифа шу ойнинг биринчи ўн кунлигида бажарилади.

Бундан ташқари, Финляндия учун ҳам прибор тайёрланмоқда. Финляндия ерларида намлик миқдорини ўлчаб берадиган бу прибор фойдаланишда қулай. Шунингдек, Югославия учун ҳам иккита агрегат тайёрланади.

Шуниси қувончлики, КПСС XXIV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган коллектив меҳнат календаридан бир ҳафта олдин бормоқда. Ишчи - хизматчилар нинг фидокорона меҳнати туфайли тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун замин яратилмоқда.

Чеварлар ғалабаси

Пойтахтимиздаги бадиий буюмлар фабрикаси коллективи беш йилликнинг биринчи йили олти ойлик планини муддатидан илгари адо этдилар.

Биринчи ярим йилликда пландаги 4 миллион 117 минг ўрнига 4 миллион 220 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Маҳсулот реализация қилиш плани 102 процентини ташкил этиб, меҳнат унумдорлиги плани 110 процентга етказилди.

Бу меҳнат муваффақиятларининг қўлга киритилишида цех бошлиқларидан Шарифа Саидвалиева, Маъбудахон Аъзамова, смена мастерларидан Саодат Тоҳирова, Маъмура Мамедова, Мунаввар Қорабоева кабиларнинг муносиб ҳиссалари бор. Улар ўзларига топширилган вазифаларни доимо муддатидан илгари адо этиб, корхонада пешқадамлик қилишяпти.

Коммунистик меҳнат зарбдори КПСС аъзоси Р. Содиқов «Союзхлопкомаш» заводи 3-цехининг пешқадам ишчиси. У беш йилликни тўрт йилда бажариш мажбуриятини олган. Содиқов корхонада вертикал усулда пайвандлашнинг малакали мутахассиси ҳисобланади.

ЯНГИ ФАБРИКА

Бугун

Ҳамза районида ихтисослаштирилган 2-тикув фабрикаси иш бошлади. Ҳамза, Чилонзор, Киров, Фрунзе районларидаги тикувчилик пунктлари янги корхона ихтиёрига ўтказилди. Илгари улар В. И. Ленин номидаги ихтисослаштирилган 1-тикувчилик фабрикасининг филиаллари эди.

— Бу шаҳар аҳолисига янада яхшироқ маиший хизмат кўрсатиш имкониятини беради,— деди мухбиримизга шаҳар маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг бошлиғи М. А. Касфаров,—илгари 1-фабрикада фақат тикув ишлари билан шуғулланиларди. Эндиликда ҳар иккала корхонада кийимларни ремонт қилиш ҳам йўлга қўйилади.

*

«ПИСКЕНТ» ВИНОСИ

Яқинда Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати министрлигида Тошкент вино комбинатининг Пискентдаги пунктини кенгайтириш ҳамда шу ернинг ўзида йилига 2 миллион банка маҳсулот ишлаб чиқарадиган консерва заводи қуриш масаласи муҳокама қилинди.

Вино пункти кенгайтирилгач, «Пискент» винолари тайёрлана бошланади. Ичимлик сифати яхшиланади.

Пискентдаги узумчилик совхози ҳам 50 гектарга кенгайтирилади. Натижада вино пунктига йилига 4 минг тонна аъло навли узум етказиб бериладиган бўлади.

Металлурглар ҳузурида

КПСС XXIV съезди Директиваларида саноат корхоналарида бошқаришнинг автоматлашган системасига ўтиш, электрон ҳисоблаш машиналаридан унумли фойдаланиш муҳим аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтилган.

Республика «Билим» жамияти лекторлари ана шу масала бўйича съезд қарорларини пропаганда қилиш мақсадида бир неча саноат шаҳарларида бўлиб, лекция ва суҳбатлар ўтказишганди.

Ўзбекистон Фанлар академияси кибернетика институтининг директори, академик В. Қ. Қобулов бошчилигидаги бир группа лектор-олимлар Бекобод шаҳрига қилган сафарларини муваффақиятли тугаллашди.

Республика «Билим» жамияти аъзолари, физика-математика фанлари докторларидан А. Н. Филатов, Ф. Б. Абдутолиев, техника фанлари кандидатларидан А. Зоҳидов, И. Б. Табакман, Т. Раҳимов ва бошқалар «Кибернетика ҳамда илмий техника тараққиёти», «Бошқаришнинг автоматлашган системаси», «Машинасозликда электрон ҳисоблаш машиналаридан фойдаланиш» каби мавзуларда саноат корхоналари ишчилари ўртасида лекциялар ўқиб, суҳбатлар ўтказишди.

Съезд делегатининг суҳбати

КПСС XXIV съезди делегати, 153-қурилиш трести 12-бошқармасининг мастери Людмила Нежевенко ўзи меҳнат қилаётган коллективда диққатга сазовор ишларни олиб бормоқда. Трест маъмурияти катта ишонч билдириб, қурилиш ишларини янада яхшилаш мақсадида Л. Нежевенкони мастерлик лавозимига тайинлади.

Ажойиб қурувчи Чилонзор район меҳнаткашлари ўртасида КПСС XXIV съезди тарихий ҳужжатларини кенг пропаганда қилишда ҳам актив қатнашмоқда. У Фурқат номли кутубхонада, Усмон Юсупов номли маданият уйида ва 9-кутубхонада тингловчилар билан учрашувлар ўтказди. Учрашув қатнашчилари съезд делегатининг таассуротларини марoқ билан тингладилар.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ЯХШИЛАЙЛИК

Шу кунларда ҳамма жойлардаги каби республикамиз пойтахтида ҳам бирин-кетин район партия комитетларининг пленумлари бўлиб ўтмоқда. Ишчанлик руҳида ўтаётган бу пленумларда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг II пленуми қарори ишлаб чиқилмоқда ва шу асосда партия ташкилотларининг фаолиятини яхшилаш тадбирлари белгиланмоқда. Куни кеча Фрунзе район партия комитетининг ҳам ана шу масалага бағишланган пленуми бўлиб ўтди. Пленумда район партия комитетининг биринчи секретари Т. Акимова «КПСС XXIV съезди қарорлари асосида бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини янада яхшилаш чоралари» тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети II пленумининг қарори ва район партия ташкилотининг вазифалари» ҳақида доклад қилди.

Пленумда муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

«Учқун» тўқимачилик-галанте рея фирмасининг илғор ишчиси Умри Муҳиддинова беш йиллик шахсий топшириғини тўрт йилда адо этиш мажбуриятини олди. Меҳнатсевар бу аёл смена топшириқларини ошириб бажариб, бошқаларга намуна бўляпти.

**Бизнинг интервью*

Афросиёб сирлари

Самарқанддаги Афросиёб харобаларини қазиш ишлари кенг кўламда давом эттирилмоқда. Ундаги ҳар бир топилма халқимизнинг маданий меросини, ҳунармандчиликнинг қандай турлари билан шуғулланганлигини ўрганишда муҳим аҳамиятга эга.

Куни-кеча Ўзбекистон Фанлар академияси қошидаги қадимги маданий ёдгорликларни химиявий усулда ўрганиш лабораториясининг бошлиғи, техника фанлари кандидати А. А. Абдураззоқов бошчилигидаги бир группа илмий ходимлар Афросиёбдан қайтиб келишди. Шу муносабат билан мухбиримиз А. А. Абдураззоқовдан оқшомхонларга янги топилмалар ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Халқимиз жуда қадимлардан бери кулолчилик, наққошлик, ўймакорлик билан шуғулланиб келади. Афросиёбнинг Жоме масжиди қатламларидан топилган сопол буюмлар буни яққол исботлайди,— деди олим.

Халқимиз яратган нодир санъат буюмлари, обидалар араб ва мўғул истилочиларининг босқинчилиги натижасида ер билан яксон қилинган эди. Археолог ҳамда илмий ходимларимиз олдида вайроначилик туфайли йўқолиб кетган ҳунармандчилик турларини халқ томонидан қандай қайта ривожлантирилганлигини аниқлаш вазифаси турар эди.

Афросиёб харобаларидан қазиб олинган деворлардаги нақшлар бизни ҳайратда қолдирди. Уларда турли расмларнинг қолдиқлари ҳам бор. Биз уларни махсус химёвий усулда қотириб, Самарқанд тарих музейига топширдик.

Кулолчилар маҳалласи харобаларидан топилган ҳар бир буюмларга ажойиб нақшлар солинган. Сополдан ишланган ўчоқ ва қозонлар, оддий соз тупроқдан кўтарилган устунларга жимжимадор безаклар туширилган. Бундан шу нарса аниқланадики, ҳар бир кулол ўзи яшаган уй деворларини, уй-рўзғор буюмларини ажойиб нақшлар билан безаган.

Топилган ёдгорликларни ўз аслича музейга келтиришда илмий ходим Ш. Илҳомовнинг муносиб ҳиссаси бор.

КОРХОНА ҚУВВАТИ ОРТАДИ

Ўзбекистон қурилиш саноати материаллари министрлигига қарашли тажриба-механика заводи республика қурилиш майдонларида бунёд этилаётган янги объектлар учун девор панеллар ишлаб чиқариш имкониятини берадиган технологик жиҳозларни тайёрлайди. Корхона коллективи партия XXIV съезди Директиваларида кўрсатилган тадбирларга амал қилиб, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш саноатини ривожлантириш ва такомиллаштириш г а катта ҳисса қўшмоқда.

Тажриба - механика заводи кенгайтирилиб, реконструкция қилинмоқда. Бунинг учун, «Гипротяжпром» институти лойиҳа ҳужжатларини тайёрлашни ўз зиммасига олган. Чизмаларнинг бир қисми тайёрланиб буюртмачига топширилди.

Корхонани реконструкция қилиш тўла тугаллангандан сўнг, унинг қуввати икки ҳисса ортади.

«ЎЗБЕКИСТОН»ГА СОЯБОНЛАР

Шаҳардаги 1-темир-бетон буюмлари заводи бош инженери Л. И. Лечешкин ва бош технолог Я. К. Пироговскийлар Тошкентда қурилаётган «Ўзбекистон» меҳмонхонаси балконлари учун соябонлар лойиҳасини яратдилар.

Бу лойиҳага кўра соябонлар цемент ва мармардан тайёрланади.

— Янги хил маҳсулотни ишлаб чиқиш учун полигон цехини қайта реконструкция қилдик,— дейди завод директори Ж. Ҳамидов.— Бир неча қўшимча мосламалар ўрнатилди.

Бу йил «Ўзбекистон» меҳмонхонаси учун 10 кубометр соябонлар тайёрланади.

Илмий экспедиция

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейининг филология фанлари кандидати С. Асқаров, илмий ходим Т. Зуфаров ва бошқалардан иборат бир гуруҳ олимлари Қаршига жўнаб кетдилар. Бу илмий экспедиция Қашқадарё ва Сурхондарёнинг бир қатор район ва қишлоқларида қарийб икки ойга яқин бўлиб, ўтмиш ва ҳозирги замон фольклори, қадимий санъат, этнографияга оид материалларни тўплайди, ўрганади. Мазкур экспедицияга музейнинг бўлим бошлиғи, филология фанлари кандидати Малик Муродов бошчилик қилмоқда.

ШАҲАР-ҚИШЛОҚҚА

Балиқчилик хўжаликлари

КПСС XXIV съезди Директиваларида шу беш йилликда гўшт ва балиқ маҳсулотларини янада кўпайтиришга алоҳида эътибор берилган. 1975 йилга бориб, гўшт тайёрлаш 1970 йилдагига нисбатан 40—43 процент, балиқ маҳсулотлари эса 47 процент кўпайтирилиши кўзда тутилган.

«Средазгидрорибпроект» институти коллективининг олдида турган вазифалар ҳам тарихий съезднинг ана шу қарорларини бажаришга қаратилган. Шу беш йилликда республикамизнинг ҳар бир областида йирик балиқчилик хўжаликларини ишга тушириш кўзда тутилган. Бу институт коллективи ана шу янги хўжаликларнинг лойиҳаларини тайёрламоқда. Бундан ташқари, балиқчилик хўжаликлари учун саноат корхоналари ҳам бунёд этилади. Инженерлар Орол денгизи балиқчилик хўжаликлари учун йирик музхона қурилишига доир ҳужжатларни ниҳоясига етказмоқдалар. Шунингдек, Оққўрғон балиқчилик комбинатининг замонавий янги биноси, Арнасойда эса, улкан цех ва музхона корпуслари қад кўтаради.

АСРЛАР ГУВОҲИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг тарих ва археология институти олимлари Хонободдаги Нужкеп шаҳарчасида археологик тадқиқот ишларини олиб бормоқдалар. Ўрта асрларда қурилган бу қалъада хонлар ва уларнинг сарой аҳиллари яшаган.

Қалъада бир ярим метр чуқурликда деворлари хом ғиштдан ишланган иншоот топилди. Ундан қазиб олинган мис тангалар диққатга сазовордир. Улар эрамизнинг VI—VII асрларида зарб этилган. Бундан ташқари, Оқтепадаги ўрта асрларга мансуб бўлган шоҳлар саройини қазиш ишлари ҳам олиб борилмоқда. Бу қаср ўтмиш архитектурасининг ўзига хос чиройли намунасидир.

Олимлар тадқиқот ишларини ниҳоясига етказишгач, археологик қазилмалар майдонида музей ташкил қилишни мўлжалламоқдалар. Бунга ана шу харобалардан топилган намуналар қўйилади.

ЎҚУВЧИЛАРГА СОВҒА

Пойтахтнинг «Марказ-14» кварталида 22-мактабнинг янги биноси қад кўтарди. Буни 159-трестга қарашли 53-қурилиш бошқармасининг қурувчилари бунёд этишди.

Бу ерда пардозлаш ишлари бошланди. Янги бино ўқувчиларнинг янги ўқув йилига муносиб совғаси бўлади. Мактабни қуришда С. Церахидис бошчилигидаги комплекс бригада аъзолари куну-тун ғайрат қилишмоқда.

БОЛАЛАР БОҒЧАСИ

3-қурилиш трестига қарашли 30-бошқарма бинокорлари «Янгиобод» массиви аҳолисини меҳнатлари билан мамнун этаётирлар.

Бугун массивда янги болалар боғчаси фойдаланишга топширилди. Қувноқлар даргоҳи ҳадемай 280 болани ўз бағрига олади.

Янги бинода эркатойларнинг яйраб дам олиши учун етарли шароитлар ҳозирланган.

«САЛОМАТЛИК» АППАРАТИ

Шу кунларда «Узмедтехника» бошқармаси мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан ва чет эллардан турли хил янги жиҳозлар олмоқда. Улар шифокорлар меҳнатини енгиллаштиришга қаратилган.

«Саломатлик» деган аппарат шифохоналарга ва медицина магазинларига тарқатила бошланди. У кислородларни тайёрлашга мўлжалланган. Аппарат ихчам, кўтариб юриш ҳам мумкин.

ДИПЛОМ ИШЛАРИ КЎРГАЗМАСИ

Тошкент политехникумида студентларнинг диплом ишлари кўргазмаси ташкил этилди.

Мазкур кўргазма 1970 йили Москвадаги Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида намойиш қилиниб, 2-даражали диплом ва кумуш медаль билан тақдирланган эди.

Кўргазмага студентлар тайёрлаган устки ва оёқ кийимлари қўйилган.

ПАХТАКОРЛАРНИ ШОД ЭТГАЛИ

Ҳамза номли Ленин орденли Ўзбек Давлат академик драма театри коллективи катта сафарга ҳозирлик кўраётир. Куни кеча театр коллективи Наманганга жўнаб кетди. Санъаткорлар орасида СССР халқ артистлари Шукур Бурхонов, Олим Хўжаев, Сора Эшонтўраева, Наби Раҳимов, Ўзбекистон ССР халқ артистлари С. Табибуллаев, Қ. Хўжаев, З. Хидоятова, Т. Султонова, Я. Абдуллаева ва бошқалар бор.

Гастрол давомида «Бой ила хизматчи», «Шоҳ Эдип», «Олтин девор», «Қонли сароб», «Аяжонларим», «Мирзо Улуғбек», «Имон», «Табассум ўғрилари» каби асарлар намойиш қилинади.

Театр артистлари Андижон, Фарғона, Марғилон шаҳарларида ҳам бўлиб томошабинларни шод этадилар.

ОРОМБАХШ ҚЎШИҚЛАР

Республика «Грампластинка» бирлашмасининг Халқлар дўстлиги кўчасидаги пластинкалар магазини харидорлар билан жуда ҳам гавжум.

Магазин прилавкаларига жуда кўп янги маҳсулотлар қўйилди. Ўзбек совет адабиётининг атоқли вакили, ажойиб шоир Ҳамид Олимжоннинг «Семурғ» достони асосида яратилган монтаж пластинкаси болаларга ажойиб совғадир. Асарни Охунбобоев номли ёш томошабинлар театрининг артистлари ижро этишган.

Ажойиб қўшиқчи Лайло Шарипованинг қўшиқлари кўплаб томошабинларга манзур бўляпти.

**Яхши дам—меҳнатга ҳамдам*

Тоғ бағрида

Бир ҳафталик қизғин меҳнатдан сўнг сўлим тоғ ҳавосидан симириш, салқин дарахтзорлар оралаб сайр этиб, ором олишга нима етсин! «Ташкенткабель» заводи ишчи ва хизматчилари бундай дам олишнинг завқу гаштини яхши билишади. Ангрен районидаги тоғ этагида жойлашган дам олиш зонаси уларнинг севимли оромгоҳига айланган.

Ҳар шанба куни одамлар билан тўла икки автобус завод ҳовлисидан тоғ бағрига йўл олади. У ердаги ўнта шинам хонада ҳордиқ чиқариш, арчазор ўрмонда сайр қилиш, муздай тоғ дарёсида яйраб чўмилиш мумкин. Икки дам олиш куни мобайнида бу ерда турли хил ўйинлар, мусобақалар уюштирилади, ҳаваскорларнинг чиқишлари бўлади.

Ўтган шанба ва якшанба кунлари заводнинг 11-цехи ишчиларидан 60 киши тоғ қучоғида ҳордиқ чиқариб, чарчоқни ёзиб қайтдилар.

чет элларда

НЬЮ-ЙОРК. **Ниҳоят 18 ёшга тўлган американлар сайловда овоз бериш ҳуқуқини олдилар. Огайо штатининг қонун чиқариш мажлиси АҚШ конституциясига киритиладиган 26-тузатишни ратификация қилди. Бу тузатиш 18 ёшли гражданларга сайловда қатнашиш ҳуқуқини беради.**

Илгари мамлакат конгресси қабул қилган тузатиш кучга кирмоги учун уни 50 штатдан 38 таси ратификация қилиши керак эди.

РИМ. Италияда каттакичигидан қатъий назар ҳамма газеталарнинг нархи ошди. Эндиликда газетанинг ҳар бир сони 80 лира ўрнига 90 лира туради. Буниси сўнгги икки йил мобайнида мамлакатда газеталарнинг иккинчи марта қимматлашувидир.

Министрликлараро нарх-наво комитети газеталар нархини ошириш тўғрисидаги қарорни қабул қилди.

ДЕҲЛИ. **Жуда қаттиқ ёғингарчилик натижасида Жанубий Ҳиндистоннинг Керала штатида 50 минг акр шолипояни сув босди, 10 мингдан ортиқ уй вайрон бўлди ёки жиддий шикастланди, қарийб 75 киши бошпанасиз қолди. ПТИ агентлигининг хабар беришича, ёғингарчилик ва шу туфайли юз берган тошқинлар натижасида штатдаги барча ўнта маъмурий район нинг аҳолиси зарар кўрди. Маҳаллий ҳукумат зарар кўрганларга ёрдам бермоқда.**

НЬЮ-ЙОРК. Американинг машҳур адиби Курт Воннегут «Нью-Йорк таймс» газетасида босилган хатида қуйидагиларни ёзади: Қўшма Штатлар Ҳинди-Хитойда аҳолини доим террор қилмоқда ва қийнамоқда.

Бироқ Американинг қуроли «жаҳонда энг қимматга тушадиган қийноқ қуролидир». Аммо бу қуролнинг қудрати Вьетнам Демократик Республикаси халқининг ва Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг иродасини бука олмайди. Напалмлар ҳам, оқ фосфор ҳам, хом оҳак ҳам, зиндонлар ҳам курашга отланган халқни тўхтата олмайди, деб таъкидлайди Воннегут.

ЖАЗОИР ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ.

Совет кишисини мамлакатнинг турли бурчакларида учратиш мумкин. Мутахассисларимиз 80 дан ортиқ саноат объектлари қурилишида иштирок этишмоқда. Совет медицина ходимлари юзлаб кишиларнинг ҳаётини сақлаб қолди.

СУРАТДА: Константиндаги йирик госпиталь. Бу ерда Совет врачларининг катта группаси ишламоқда. (ТАСС фотохроникаси).

Вьетнамлик ёшлардан бир группаси трактор заводида турли хил касбларни ўрганмоқда.

СУРАТДА: 8-цехнинг илғор мастери Зайниддин Мухидов вьетнамлик қизларга электр двигателларни ремонт қилишни кўрсатяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

ЯНГИ МАҲСУЛОТЛАР НАМОЙИШИ

Шу йил республика енгил саноати министрлигига қарашли кўпгина корхоналарда аҳолига манзур бўладиган янги-янги маҳсулотлар ишлаб чиқариш кенг йўлга қўйилмоқда.

Тошкентдаги модалар уйида ташкил қилинган кенг истеъмол буюмлари кўргазмасида аҳолига етказиб берилаётган янги ва сифатли маҳсулотлар намойиш қилинмоқда.

Кўргазмада Тошкентдаги «Қизил юлдуз» тикувчилик фирмаси, тўқимачилик комбинати, чинни буюмлари заводи, 1 ва 2-пойафзал фабрикалари маҳсулотлари қўйилган.

✻ Қурилиш индустрияси корхоналарида

ЯХШИ СУРЪАТ

Партиямиз XXIV съезди қарорларида темир-бетон маҳсулотларини кўпроқ ишлаб чиқариш ва қурилишда кенг қўллашга катта аҳамият берилган. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—75 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан съезд Директиваларида «Қурилишни индустрлаш даражаси оширилсин. Қурилиш конструкциялари ва деталларини заводда тайёрлаб бериш кўпайтирилсин. Иншоотларни тўла равишда йиғма конструкцияларда қуриш практикаси кенгайтирилсин» дейилган.

«Главташкентстрой» саноат корхоналари бошқармасига қарашли темир-бетон буюмлари заводлари орасида 6-тажриба заводи коллективи пешқадамликни қўлдан бермай келади. Юбилей йилида завод коллективи Тошкент қурилишларига 6 миллион 291 минг сўмлик темир-бетон маҳсулотлари, шу жумладан завод учун энг асосий ҳисобланган йиғма темир-бетондан 71248 кубометр етказиб бериб, планни муддатидан илгари ошириб бажарган эди. Завод ишчи-хизматчиларининг тўққизинчи беш йилликда амалга ошираётган ишлари ҳам диққатга сазовор. Йил бошиданоқ ғайрат-шижоат билан меҳнат қилиб келаётган завод коллективи биринчи квартал кўрсаткичлари учун саноат корхоналари бошқармасининг пул мукофотини олишга муяссар бўлди. Суръатни сусайтирмай ишланганн учун олти ойлик план ҳам ошириб ўринлатилди. Ишлаб чиқарилган маҳсулотлар таннархи 3 процент арзонлашди, меҳнат унумдорлиги плани эса 108,5 процент қилиб адо этилди.

Арматура цехи заводнинг асосий участкаси деса бўлади. Бу цех завод учун сим тўрлар, каркаслар етказиб беради. Завод планларининг ошириб бажарилиши ана шу цех ишчиларининг унумли ишлашларига кўп томондан боғлиқ. Агар арматура бўлмаса, бошқа цехларнинг иши тўхтаб қолиши ўз-ўзидан маълум. Шунинг учун ҳам 80 кишилик цех коллективи давлат планларининг ўз вақтида ошириб бажарилишига ҳаракат қилади. Уларнинг фидокорона меҳнати ўз самарасини бериб келмоқда.

Цехлараро социалистик мусобақада йил бошидан бери уч ой биринчи ўрин олингани ҳам буни исботлаб турибди. Георгий Драгин бошчилигидаги коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари ва Евгений Ким етакчилигидаги арматурачиларнинг астойдил тер тўкиб меҳнат қилганликлари туфайли беш ойда 294 минг сўмлик маҳсулот тайёрланиб, план ошириб бажарилди.

— Бундай муваффақиятларда Анвар Дилмуҳамедов, Насиба Аҳмедзянова, Геннадий Семёнов, Анатолий Владимиров, Эргаш Раҳимов, Валентина Симонова, Фаузия Рамазонова каби илғор, меҳнатда пешқадам арматурачиларимизнинг ҳиссаси катта бўлмоқда,—дейди цех бошлиғи Петр Трифонович Некрасов.

Ўзларининг яратувчилик меҳнатлари билан бахт топган, обрў қозонган кишилар заводда кўплаб топилади. Арматура цехининг илғор пайвандловчиси Бибинур Собирова ана шундайлардан. Бибинур 16 йилдирки қурилишда баракали меҳнат қилиб келмоқда. Қарийб 10 йилдан бери шу заводда тер тўкяпти. Унинг кўз ўнгида завод кенгайди, қуввати ортиб, оёққа турди. Завод билан Бибинурнинг ўзи ҳам улғайди, малакаси ошиб, моҳир арматурачи бўлиб етишди.

Коммунистик меҳнат зарбдори Бибинур Сабированинг меҳнатларини партия-ҳукуматимиз муносиб тақдирлаб келмоқда. Ўтган йили у Ленин юбилейи медали билан мукофотланган эди. Яқинда эса саккизинчи беш йиллик план-топшириқларининг муваффақиятли бажарилишига катта ҳисса қўшган бир гуруҳ кишилар қаторида Бибинур Собирова СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ «Шавқатли меҳнати учун» медали билан тақдирланди.

Олимжон Абдураҳмонов ҳам ўзининг ҳалол меҳнати орқасидан эътибор топганлардан. Олимжон аканинг касби электрчилик. У меҳнат қилаётган Борис Елисеев бошчилигидаги бригада заводнинг Рисовая кўчасидаги участкасида (собиқ 3-темир-бетон буюмлари заводи) машина ва механизмлар, кранларнинг нормал ишлашини таъминлайди. Олимжон ака темир-бетон маҳсулотларини мумкин қадар кўпроқ ишлаб чиқариш учун механизмларнинг унумли ишлаши кераклигини чуқур ҳис қилган ҳолда ҳар бир топшириқни пишиқ-пухта бажаради. Кран ёки бирор агрегат тўхтаб қолиб, ишчиларнинг қўлини тутмаслигига тиришади. Олимжон Абдураҳмонов ўтган беш йилликда намунали ишлагани учун Октябрь революцияси ордени билан мукофотланганди.

Завод коллективи тўққизинчи беш йиллик план-топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб, ғайрат билан меҳнат қилмоқда. Улар йиллик планни 27 декабрда бажариш, планга қўшимча равишда 30 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, йиғма темир-бетон тайёрлаш планини 25 декабрда адо этиб, йил охиригача қўшимча 1000 кубометр йиғма темир-бетон етказиб бериш, меҳнат унумдорлигини пландагидан бир процент ўстириш, маҳсулот таннархини 3 процент арзонлаштириш, материаллардан тежабтерғаб фойдаланиш ҳисобига 170 тонна цемент, 40 тонна металл, 57 минг киловатт соат электр энергиясини иқтисод қилиб қолиш учун курашмоқдалар. Завод ишчилари бундай улкан мақсад йўлида бугун кечагидан, эртага бугунгидан самаралироқ, унумлироқ меҳнат қилишяпти.

С. САЙДАЛИЕВ.

Имтиҳонлар давом этмоқда

Ҳамза номидаги Тошкент музика билим юртида қабул имтиҳонлари бошланди. Бўлажак студентларнинг кўпчилиги музика мактабларидан, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларидан келишган.

Музика билим юрти республикамизнинг энг кекса ўқув даргоҳларидан бири. У бу йил ўз бағридан 180 мутахассисни мустақил ҳаётга йўллади.

Янги ўқув йилига бу ерда пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Янги музика асбоблари олинди, кутубхона фонди кенгайтирилди, ўқув хоналари қайтадан жиҳозланмоқда.

Бу йил 160 йигит-қиз ўзлари танлаган мутахассислик бўйича билим оладилар.

ШАРБАТ БОҒИ

Академик Шредер номидаги боғдорчилик ва узумчилик илмий-тадқиқот институти боғларида олча, гилос, шафтоли каби мевалар ғарқ пишди. Боғ кўркамлиги билан киши баҳри-дилини очади.

100 гектарни ташкил этадиган бу ерлар илгари қўриқ ер эди. Институт олимлари, боғбон ва ишчилари «Ташводстрой»нинг қурилиш ташкилоти бунёдкорлари билан биргаликда унга ҳаёт бағишлашди. Ер остидан 10 километр узунликда трубопровод ўтказилди. Зилол сув мевали дарахтлар, узумларнинг барқ уриб ўсишига имконият яратди.

Боғ ва узумзорлар барпо қилиш ишлари давом этмоқда. Узум ва мевали дарахтларнинг янги-янги навларини яратиш устида илмий иш олиб бориляпти.

КИЧКИНТОЙЛАР УЧУН

Тикувчилар маданият саройида кичкинтойлар учун хилма-хил тўгараклар ишлаб турибди. Моҳир қўллар, рақс, кино-фото тўгараклари, ҳаваскор қўғирчоқ театри шулар жумласидандир. Болаларнинг кўпчилиги пионер лагерларига кетиб қолган бўлишига қарамасдан, ҳозир ҳам бу тўгаракларда етмишга яқин кичкинтой шуғулланмоқда. Улар учун турли жойларга экскурсиялар, саёҳатлар уюштириляпти.

Ҳаваскор қўғирчоқ театрининг кичкинтой артистлари ҳозир янги спектакль устида иш олиб бориптилар.

✻ Тошкент шаҳар ижроия комитетида

СОҲИЛЛАР ОЗОДА БЎЛСИН

Каналларнинг шаҳримиз учун нақадар муҳим аҳамиятга эга эканлиги ҳақида гапириб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Улардан кўллар сув билан тўлдирилади, дарахтлар суғорилади, ниҳоят каналлар шаҳримиз ҳуснига ҳусн қўшади. Демак, мовий сув артерияларини муҳофаза қилиш — бизнинг бурчимиз. Лекин биз ўз бурчимизни яхши адо этяпмиз, деб бўлмайди: жуда кўп каналларнинг суви ифлос, соҳиллари ахлатга тўлиб кетган.

Тўғри, санитария икки ойлиги вақтида баъзи ерларда ободонлаштириш ишлари олиб борилди, дарахтлар ўтказилди. Лекин ҳамон канал соҳиллари кўримсиз аҳвол да. Эски биноларни бузиш ишлари жуда суст олиб борилмоқда. Натижада, ободонлаштириш ишларини кенг миқёсда олиб бориш имкони бўлмаяпти. Масалан, Салор бўйида тўқсон беш уйнинг вайронаси бир неча ойдан бери турибди. Бу ерлар супуринди ташланадиган жойга айланган, санитария қоидаларига зид шароит вужудга келган. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Қатор сув артерияларини реконструкция қилиш ҳақида қарор қабул қилинган. 1972 йилга келиб Қорасув каналининг қиёфаси бутунлай ўзгаради, унинг лойиҳаси ишлаб чиқилган. Салор каналининг Куйбишев майдонидан Богдан Хмельницкий кўчасига қадар бўлган участкасида ҳам улкан ишларни амалга ошириш мўлжалланган. Чорсу ва Анҳор каналлари ҳам таниб бўлмас даражада ўзгаради. Ана шу ишларнинг ҳаммасини Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги «Узгипроводхоз» институти билан биргаликда олиб боради.

Буларнинг ҳаммаси яқин келажакда амалга ошириладиган ишлар. Бу каналларнинг ҳозирги аҳволи қандай? Санитария-ободонлаштириш бўйича шаҳар штабининг навбатдаги мажлисида ана шу масала муҳокама қилинди.

Саноат корхоналари сув ҳавзаларини ифлослашни давом эттирмокдалар. Ёғ-мой комбинати, грампластинка заводи, 8, 25-05 автобазалари ва бошқа корхоналар ўз чиқиндиларини каналларга оқизмоқда, аҳоли ҳам супуриндиларни сувга тўкмоқда. Салор ва Қорасув каналлари айниқса ифлос бўлиб кетган. Кўпчилик район санитария эпидемиология станцияларининг врачлари тартиб ўрнатиш учун жиддий чораларни кўрмаяптилар. Жумладан, сув ҳавзаларини муҳофаза қилиш ишлари қандай аҳволда эканлигидан бехабар бўлган Куйбишев район санитария-эпидемиология станциясининг бош врачи ўртоқ Обидов мажлисда ҳақли равишда танқид қилинди. Каналларни ифлос қилаётганларга, санитария қоидаларини бузаётган гражданларга қаттиқ жазо берилиши ҳатто уларни шаҳардан кўчириб юборишга қадар жазо чоралари кўрилиши керак.

Ободонлаштириш бош бошқармаси ва шаҳар ижроия комитетининг ирригация тресги ўз ишларини тубдан яхшилашлари лозим. Каналларни муҳофаза қилиш ишидан район ижроия комитетлари ҳам четда қолмасликлари керак.

Штаб мажлисида Ленин районида олиб борилаётган кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ишлари ҳақида район ижроия комитетининг раиси Л. И. Тихонова сўзлаб берди. Охирги вақтларда район нинг кўча ва майдонларида бир мунча озодалик ўрнатилди. Район штабининг мажлисларида жуда кўп муҳим масалалар муҳокама қилинди. ЖЭКлардан бирининг ободонлаштириш бўйича олиб бораётган ишлари ҳақидаги ҳисоботи тингланди. Антисанитарияга йўл қўйган корхона раҳбарларига жиддий жазо берилган. Кўп ишлар қилинган, аммо ҳал этилмаган муаммолар ҳам бор. Ҳали қатор кўчалардаги ариқлардан сув оқмайди. Бунга сабаб тажрибали ирригация ходимларининг етишмаслигидир. Госпиталь бозорида ҳам оғир аҳвол вужудга келган. Ҳозир бу ер шу куннинг санитария талабларига бутунлай жавоб бермайди. Районда ахлат тўкиладиган ерлар етишмайди, қурилиш чиқиндилари ўз вақтида олиб кетилмайди, айрим кўчалар ифлос.

Шаҳар штабининг мажлисида аниқланган камчиликларни тузатишга қаратилган тадбирлар белгиланди.

Планетамиз янгиликлари

СОВЕТ КИТОБ НОШИРЛАРИГА МУКОФОТЛАР

БЕРЛИН. Лейпцигдаги «Иба-71» китоб безаш санъати халқаро виставкасида китоб безовчи совет рассомлари ва нашрлари 20 олтин, кумуш ва бронза медалларини олдилар. 25 мамлакат вакилларидан тузилган жюри бу билан Советлар мамлакатида кейинги йилларда китоб нашр этиш ривожланганлигига юксак баҳо берди. Советлар мамлакатида китоб нашр этиш жаҳондаги китоб нашриёти ишларининг даражасини кўп жиҳатдан белгилаб берди.

Виставкада «СССР куни» муносабати билан ўтказилган матбуот конференциясида СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Матбуот комитети раисининг биринчи ўринбосари Ю. С. Мелентьев сўзга чиқди. У совет нашриётлари ҳар йили қарийб 76 минг номли китоб босиб чиқараётганликларини айтди.

САМИМИЙ ЁРДАМ ИФОДАСИ

УЛАН-БАТОР. Дзабхан аймоғининг марказий Улясутай шаҳрида 10 йиллик мактаб комплекси фойдаланишга топширилди. Мактаб биносини совет бинокорлари қуриб бердилар. Таълим корпуси билан бир қаторда бу комплексда тўла-тўкис жиҳозланган интернат, спорт зали, кутубхона ва ўқитувчилар учун шинам уй-жойлар бор. Халқ революциясининг 50 йиллиги муносабати билан Совет ҳукумати монгол халқига совға тариқасида топширган тўққиз объектнинг сўнггиси ана шу мактаб биносидир.

Ана шу шонли байрам арафасида шу хилдаги мактаб комплекслари Цэцэрлэг, Олтой, Барун-Урт ва Даланзадгад аймоқ марказларида ҳам монголиялик дўстларимизга топширилди. Мурэн ва Чойбалсан шаҳарларининг аҳолиси замонавий ускуналар билан жиҳозланган касалхона ва поликлиникага эга бўлди. Чегарадаги Алтан-Булак шаҳрида революция музейининг икки қаватли биноси қурилди. Совет ва монгол рассомлари музей экспозициясини биргаликда тайёрладилар.

СССРдан келган бинокорлар бир қанча аймоқларда ва Улан-Баторда халқ революцияси 50 йиллиги шарафига қуриб берган объектлар, деб ёзади «Монголия янгиликлари» газетаси, совет кишиларининг самимий қардошларча ёрдамини ифода этган ёрқин далил бўлди.

Совет Иттифоқини Ғарбий Европанинг баъзи давлатлари билан бирлаштирадиган халқаро транзит газопроводининг чехословак участкаси ЧССР беш йиллигининг зарбдор социалистик қурилишларидан бири.

СУРАТДА: газопровод трубаларини ётқизиш.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ГДР ДАВЛАТ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

БЕРЛИН. Германия Демократик Республикаси Давлат кенгаши Халқ палатасига сайлов ўтказишга қарор қилди ва Халқ палатасининг қарорига мувофиқ сайлов 1971 йил 14 ноябрда ўтказиладиган бўлди, деб хабар беради АДН агентлиги.

Давлат кенгаши ядро қуролини ва ялпи қирғин қуролларининг бошқа турларини денгизлар ва океанлар тубида ҳамда уларнинг қаърида жойлаштиришни тақиқлаш тўғрисида ГДР 1971 йил 11 февралда Москвада имзолаган шартномани ратификация қилди.

Шартнома ратификация қилинганлиги муносабати билан Давлат кенгаши Германия Демократик Республикаси Шартнома юзасидан ўз зиммасига олган мажбуриятларини бажаради, деб таъкидлади. (ТАСС).

КОНСТИТУЦИЯГА ТУЗАТИШЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

БЕЛГРАД. Югославия иттифоқ скупшчинасининг миллатлар вечеси ўзининг мажлисида Югославия Социалистик Федератив Республикасининг конституциясига тузатишлар қабул қилди. Бундан олдин конституцион тузатишларни барча республикалар ва автоном ўлкаларнинг скупшчиналари, шунингдек иттифоқ скупшчинасининг ишчи вечелари деб аталмиш тўртта иқтисодий, маданий-оқартув, ижтимоий-сиёсий ва социал вечелари маъқуллаган эди. Шундай қилиб, конституцияга киритилган тузатишлар кучга кирди.

ЎЧ ОЛМОҚДАЛАР

НЬЮ-ЙОРК. Федерал маъмурларнинг фармойишига биноан, Янги Орлеанда округ прокурори Жим Гаррисон қамоққа олинди.

Юстиция министри Митчеллнинг гапига қараганда. Гаррисон «қонунни тадбиқ этишга тўсқинлик қилди» деган айб билан қамоққа олинган.

Маълумки, Жим Гаррисон кўп вақтдан бери президент Жон Кеннеди ўлдирилишининг тафсилотларини текшириб келган эди.

Гаррисон ўтказган текширишда қатнашган шаҳар полициясининг капитани Фредерик Соул ҳам Гаррисон билан биргаликда қамоққа олинган.

Халқни лақиллатмоқдалар

ОТТАВА. Қўшма Штатларнинг Ҳинди-Хитойдаги агрессияси сиру-асрорини фош қиладиган Пентагоннинг маҳфий ҳужжатлари Америка матбуотида эълон қилинганлиги Канадада жуда кўп фикрлар туғилишига сабаб бўлди.

«Оттава ситизен» газетасининг ёзишича, Америка ҳукуматлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг уставини қай тарзда бирин-кетин бузганлигини, конгресс билан Америка халқини қандай қилиб лақиллатиб, Вьетнамда ўз билганича, ошкора ёки пинхона ҳарбий ҳаракатлар олиб борганлигини Пентагоннинг ана шу ҳужжатлари кўрсатиб турибди.

«Монреаль стар» газетасининг ёзишича, Пентагон ҳужжатлари Ғарбий иттифоқдаги етакчи давлатнинг ташқи сиёсатидаги алдамчиликнинг жирканч тарихини фош қилиб қўйди.

МОРУТТО «ИШИ»

«Ал-Италия» авиакомпаниясининг қатновчи самолёти бир неча минутдан кейин Женева аэродромидан кўтарилиши ва Римга қараб йўл олиши керак эди. Шу рейсга билети бўлган Северино Морутто самолётга томон шошиларди. Самолёт жадвалда кўрсатилган аниқ вақтда учиб кетди. Аммо, Моруттосиз учди. Уни полиция участкасига олиб кетишганди.

Бу—жиноятчилар ҳаётига хос воқеа эмаслигини, дарҳол огоҳлантириб қўйишни истайман. Северино Моруттонинг Италия жиноятчиларига ҳеч қандай алоқаси йўқ. У италиялик металлист ишчи, салкам етти йилдан буён Швейцарияда яшайди ва ишлайди. Рост, у меҳнаткаш қўлларидан ташқари Италия Коммунистик партиясининг билетига ҳам эга. У Женевада Швейцария металлургия ва соатсозлик саноати ходимларининг касаба союзи сафига кирди. Бу ердаги «Шармий» деб аталган заводда уни ишчилар комитетининг раиси қилиб сайладилар.

Лекин бу айтилганларнинг ҳаммаси Швейцария қонунлари доирасидан четга чиқмайди. Северино Моруттонинг жинояти нимадан иборат ахир? Унинг айби шу: Женева аэропортидаги тинтув—вақтида (у ўз ватанига отпускага кетаётган эди) унинг ёнидан ҳужжатлар топилди, полиция ана шу ҳужжатларга асосланиб уни Швейцария конституциясининг 70-моддасини бузишда айблади. Бу моддада Швейцариянинг ички ёки ташқи хавфсизлигига қасд қилган чет эллик киши дарҳол мамлакатдан чиқариб юборилиши керак, деб ёзилган. Ҳозирги вақтда Морутто иши жамоат тартибини сақлаш федерал министрлигига топширилди. Бу министрлик итальян ишчисининг тақдири ҳақида қорор чиқариши керак.

Терговнинг узил-кесил хулосаси бўлмаса ҳам Морутто иши юзага келтирилди ва у аслини олганда сариқ чақага арзимайди. Бу нарса Женева Кантони касаба союзи бирлашмасининг раҳбарлиги томонидан чақирилган матбуот конференциясида равшан исботланди. Журналистларга Моруттони тинтиганда полиция топган ҳужжатларнинг фотонусхасини беришди. Улар орасида «Женева металлургия саноатида иш ташлашлар тажрибаси» деган текст бор. Бу текст 1971 йил 15 мартда ёзилган ва ўз вақтида кўп ишчиларга тарқатилганди. Яна Италия масалаларигагина тааллуқли, жумладан ишчиларнинг маҳаллий сайловларда қатнашиш учун Италияга келиши, Италия Коммунистик партиясининг 50 йиллигини нишонлаш шарафига театр гастролларининг лойиҳалари ва шу каби хатлар бор эди.

«— Бу ҳужжатларда,—деб ёзди коммунистларга майли бўлмаган «Сюисс» газетаси,— Швейцариянинг ички ёки ташқи хавфсизлигини хавф остида қолдирадиган ҳеч нарса йўқ». Хўш, шундай экан гап нимада? Юридик хатодами? Англашилмовчиликми?

Бундай эмас. Маълумки, Швейцарияда пул топиш учун келган бир миллионга яқин чет эллик ишчи бор. Уларнинг кўпчилиги итальянлардир. Улар заводларда меҳнат қилишади, уйлар қуришади, меҳмонхоналарда, госпиталларда, ресторанларда хизмат қилишади. Улар бўлмаса Швейцария экономикаси қийин аҳволда қоларди. Швейцарияликлар буни жуда яхши тушунишади. Бироқ швейцарияликлар орасида шундай кишилар ҳам борки, улар италиялик ишчилар Сен-Готар довонини ошиб ўтганда, ўз сиёсий ва фалсафий маслакларини Италияда қолдиришлари, Швейцарияга келишлари билан фойда келтиришга қобилиятли бўлган, бироқ Швейцария ишчилар синфининг онгига «бетинч» Италиянинг революцион руҳини сингдирмайдиган абстракт ишчи кучига айланишларини истайдилар.

Бундан роса бир йил илгари Швейцария миллатининг софлигини «ҳимоя қилувчилар»нинг идеологи Цюрихдаги фабрика эгаси Жеймс Шварценбах Швейцариядаги чет эл ишчиларининг сонини 300 минг кишига камайтириш ҳақидаги лойиҳани илгари сурган эди. Бу 300 минг киши ҳисобига биринчи навбатда Моруттога ўхшаган кишиларнинг киритилиши кўзда тутилган эди, албатта. Ялпи овоз бериш натижасида Шварценбах лойиҳаси барбод бўлди.

Бироқ реакция кучлари таслим бўлмади. Бу кучлар янги ҳужумга тайёрланяпти ва жамоатчилик фикрини ишловдан чиқариш устида зўр бериб ишлаяпти. Северино Морутто тўғрисида кўтарилган ишни ҳам айни шу маънода қараш керак.

Э. РОЗЕНТАЛЬ.
АПН мухбири.
Женева.

Энергетика базасини ривожлантириш — ГДР олдида турган энг муҳим вазифалардан бири. Уни муваффақиятли ҳал этишда республикага Совет Иттифоқи яқиндан ёрдам бермоқда. Котбус округидаги «Боскберг» электростанцияси яқин келажакда қўнғир кўмир билан ишлайдиган Европадаги энг йирик станциялардан бири бўлиб қолади. Станция совет агрегатлари билан жиҳозланади.

СУРАТДА: станция бош корпуси қурилишида.

АДН—ТАСС фотоси.

АДАБИЁТ ва САНЪАТ

ЁЗУВЧИНИНГ МАСЪУЛИЯТЛИ БУРЧИ
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
ЁШЛАР ИЖОДИДАН
САНЪАТ ОЛАМИДА

РЕСПУБЛИКАМ

Сайри боғ айласам, кезсам ҳар куни,
Гўзал боғларингнинг бўлдим мафтуни,
Ильич нурларидан кундуздай тунинг,
Эрам боғларидан, эмассан ҳеч кам,
Мени ардоқлаган, ҳур республикам.
Пахтакор ўзидай саҳий тупроғинг,
Бошингдан нур сочар хушбахт
чироғинг,
Дунёга ўзбек деб, танилган чоғинг,
Қардошлар ичида теппа-тенг ўлкам.
Мени ардоқлаган, ҳур республикам.
Баҳоринг мадҳини булбулдан сўра,
Ҳар ерда кўп зарур дўсту ёр, жўра,
Меҳрибон оғангдир, улуғ рус, қара!
Доно оғаси-ла машҳури олам,
Мени ардоқлаган, ҳур республикам.
Жаҳонни танидинг, танилдинг ўзинг,
Фахрлан, билимдон, ҳар ўғил-қизинг,
Буюр хизматингга, оқлайди тузинг,
Ленин йўриғидан бошлайбер қадам,
Мени ардоқлаган, ҳур республикам.
Тупроғи тиллога тенг бўлган юртим,
Қучоғи дўстларга лиқ тўлган юртим,
Елкасига бахт қуши чин қўнган
юртим,
Бахтини яратган элимдир ўктам,
Мени ардоқлаган, ҳур республикам.
Онамсан, отамсан, мен сенга фарзанд,
Кўзларим чўғисан, қалбим сен-ла
банд,
Бир аср бўлмаса-да, ўз умрим
гарчанд,
Минг йиллар наслимнинг қалбида ҳар
дам,
Мангу ардоқлимсан, ҳур республикам.
Тарихинг, таърифинг туганмас китоб,
Ҳар тонг пешонангга лаб қўяр офтоб,
Улуғ довонлардан ўтиб сен шитоб,
Коммунизм асрига киргансан бу дам,
Мени ардоқлаган ҳур республикам
Бахтлар водийси деб аташар сени,
Бахтиёр фарзандинг дейишар мени,
Тонг юзидан бўса олиб ҳар куни,
Қуёшим нуридан мунаввар олам,
Мени ардоқлаган ҳур, республикам.
Қалб сўзларим қоғоз узра
тизилганида
Дил ўйларим маржонлари
тузилганида,
Сени куйлаб мадҳинг дилдан
ёзилганида,
Қўлимга тутқаздинг ҳеч синмас
қалам,
Мени ардоқлаган ҳур республикам
Қабул эт ўғлингнинг юрак мадҳини,
Шарафинг куйлашлик қарзимдир
мени,
Бир умр тилимдан туширмам сени,
Дилга пайванд номинг, мангу
мужассам,
Мени ардоқлаган ҳур республикам.

Анвар ҲОЖИ.

●ЯНГИ ҒАЗАЛЛАР

ИЗЛАДИМ

Рад этиб севгимни аввал, сўнгра чандон изладим,
Соясин ҳам кўрмадим, сайёра ҳар ён изладим.
Учдими осмонга, билмам кирди ё ер қаърига,
Оқибатсиз чиқди жаҳлим, еру осмон изладим.
Ўз ишимдан минг пушаймон бўлдим, охир чарх уриб,
Бу пушаймонликни мен дардига дармон изладим.
Излай-излай из йўқотдим, чекди кўнглим изтироб,
Ера юрган кўчаларда зори гирён изладим.
Ёр билан равшан кўринган бу хиёбон, кўчалар,
Кўзларимга энди нурсиздай нурафшон изладим.
Ёшмидим, бебошмидим, ортиқча бағри тошмидим,
Дилбарим зор йиғлатиб, йиғлаб ўзим қон изладим,
Кўзга суртардим агар топсам ғуборин ўргилиб,
Энди Восит, кўз очилди, кўрдим армон изладим.

КЕЛ

Кўзларимдек қўлда сенга интизор гулдаста, кел,
Товланиб меҳринг чаманзоримга бир пайваста кел.
Ҳар сафар келсанг тароват касб этар гулзор, кўнгил,
Яшнаган орзуларимдек барқ, уриб ораста кел.
Йўлда кўрганлар «юриб келмакдаму гулзор» десин,
Арғувон кўйлакда кел ё Марғилон атласда кел.
Шубҳа солмай кўнглима, бергил ишонч юрганда ҳам,
Келмагил ҳаргиз шитоб, келганда яйраб аста кел.
Интизорликдан қорайган кўзларим бир яшнатиб,
Чеҳранг очган қомати зеболаринг баржаста* кел.
Энди узмоқ меҳр ипин бефойда, кетмасман йироқ,
Сенга бўлди бир умр шайдо кўнгил вобаста кел.
Қанча ноз қилсанг-да Восит уз дема мендан умид,
Эгмасин ҳижрон шамоли, бу кўнгил навраста кел.

Восит САЪДУЛЛА.

*) Баржаста— кўзга кўринадиган, ташланадиган.

МАҚБАРАДАН ЧИҚҚАНДА...

Вақт ўтар тўсиқларга илинмай,
Паришонҳол одамларга билинмай.
Аммо лекин Ильичимнинг кулгуси
Авлодларга худди шундай қолгуси!
Ундан яшаш, курашишни ўрганиб,
Қанча насл,
Қанча аср
Худди мендай кела берар кўргани!

ХАТ ЁЗАСАН...

Хат ёзасан чоршанба-ю жумаларда,
Хат ёзасан токи тонглар ёришгунча.
Ишқ қўшасан,
Бахт қўшасан жумлаларга.
Кейин дейсан: «Хатим тамом. «Кўришгунча!»
Кўришгунча!
Кўришгунча!
Шодсан беҳад.
Саломат бўл висол тонги ёришгунча.
Кўришгунча ёзишинглар бизлардай хат,
Ажрашманглар аммо дийдор кўришгунча...

Усмон ТЕМУР.

ҚАСАМ

Шеърим билан кўнглинг
олмасам,
Ўкинчимга қилмасанг
парво.
Мен ўзимча ичаман қасам,
Бўлай дея сенга бепарво.
Кўзларимда кулгу-ла,
хушҳол,
Оташларга бўлайин
бефарқ.
Сендан йироқ кетай,
эҳтимол—
Йўлларимга кимлардир
илҳақ.
Қаҳқаҳали даврага сингиб,
Рухсорингни эсламай ҳеч
ҳам.
Сабот билан ҳисларни
енгиб,
Юрагимга изламай
малҳам.
Тўлғанади шунда
вужудим,
Қафасдаги қушдай титрар
тан.
Билсанг, сира келмайди
кечгум,
Қалбга сен-ла кирган
севгидан.

Донiёр БЕГИМҚУЛОВ.

ФАРЗАНДЛАРИМИЗ УЧУН

СУТ ШИШИБ КЕТДИ

— Қозондаги сутга
сен,
Қараб тургин, жон
болам,
Олимжонга
тайинлаб,
Ҳовлига чиқди
холам.
Олим шошиб ўчоққа,
Ўтин қалаб ташлади.
Қозондаги сут
пишиб,
Кўтарила бошлади.
Олим ҳайрон, «ҳой,
ҳой»лаб,
Довдираб, чўчиб
кетди.
Холамни чақирди у:
— Келинг, сут
шишиб кетди!»

Қурбон УЗОҚОВ.
Фарғона.

ДУГОНАЛАР.

Н. Муҳаммаджонов фотоэтюди.

●Адабий ўйлар

Реализм ва ҳозиржавоблик

ИЖОДДА ҳозиржавоблик энг муҳим ҳаётий заруратлардан биридир. Масаланинг масъулияти шундаки, ҳозиржавоблик адабиёт олдига қўйиладиган энг муҳим талаб — маҳоратга бўлган талабга заррача бўлсин зарар келтирмаслиги лозим. Акс ҳолда ҳозиржавобликнинг ўзига путур етади. Ҳеч яширадиган жойи йўқки, мавзу актуаллигини рўкач қилиб, баъзан адабиётимизда кўпгина хом асарлар кўкларга кўтариб мақталди. Асар аввало бадиий кучли бўлсагина, унинг ҳозиржавоблиги балқиб кўринади. Шу нарса қувончлики, қуруқ ҳозиржавобликка қараб тош қўйишлар тобора камайиб бормоқда, бадиий асарнинг қанчалик маҳорат билан ёзилганлигига қараб, унинг қанчалик ҳозиржавоб асар эканлиги белгиланмоқда.

Ҳозиржавоб санъаткорларнинг практикасидан маълумки, замон талабларига ички тайёргарлиги етарли бўлган пайтдагина, улар ҳозиржавоб ва ўлмас асарлар ярата олганлар. Маълумки, Ғ. Ғулом ва М. Шайхзода каби отахон шоирларимизнинг анчагина яхши асарлари ҳозиржавоблик билан ёзилган. Масалан, «Вақт»дек фалсафий-сиёсий лириканинг мукаммал намунаси редакция заказ билан ёзилган эди.

Яна, шу нарса ҳам ҳақиқатки, мана шу улуғ устозларнинг ҳозиржавоблик қиламан деб, баъзида ўз имкониятларига нисбатан бўшроқ асарлар эълон қилиб юборганлари ҳам маълум.

Бадиий прозада, айниқса, унинг йирик жанри романчиликда ҳозиржавоб бўлиш эса, янада мураккаброқ иш. Ички тайёргарликнинг аҳамияти бу ерда жуда ҳам ортиб кетади. Тарихий мавзуларда тенги йўқ асарларни бунёдга келтирган қалам соҳиблари ҳам ҳозиржавобликка етарли ички тайёргарликсиз киришганларида, ўртамиёна асарлар ёзишдан нари ўтолмаганликлари ҳеч кимга сир эмас. «Обид кетмон»ни оласизми, «Олтин водийдан шабадалар»ни оласизми, — барибир бу асарлар (улардаги жамики яхши хислатларни тан олган ҳолда айтиш керак). «Ўтган кунлар» ёки «Навоий» даражасидаги китоблар эмас. Демакки, бадиий маҳорат тўла намоён бўлмаган жойда, ҳозиржавобликка ҳам путур етганини кўрамиз, бу мисолларда.

Адабиётимизнинг иккинчи бўғинига мансуб ёзувчилардан А. Мухторнинг «Опа-сингиллар», «Туғилиш», «Давр менинг тақдиримда», «Чинор» романлари замондошларимиз ҳаёти ҳақида ҳикоя қилувчи ҳозиржавоб асарлар бўлди. Шу билан бирга, Ш. Рашидовнинг «Қудратли тўлқин», Саид Аҳмаднинг «Уфқ», Ҳамид Ғуломнинг «Тошкентликлар», Раҳмат Файзийнинг «Ҳазрати инсон», Мирмуҳсиннинг «Умид», Шуҳратнинг «Олтин зангламас», Одил Ёқубовнинг «Эр бошига иш тушса» романлари ҳам прозада замонавийликнинг яхши намуналари бўла олади. Айниқса, гап ҳозиржавоблик ҳақида кетганда, Пиримқул Қодировнинг «Уч илдиз», «Қадрим», «Қора кўзлар» асарларини эсламай илож йўқ. Чунки, бу уч асар ҳозиржавоблик билан бадиий маҳоратнинг томирларини бирлаштира олишнинг кейинги йиллардаги энг яхши намуналариданки, бу катта ижодий изланишларнинг баракали самарасидир. П. Қодировга шундай ижодий ғалаба насиб этганининг сабабларини фақат меҳнат ва истеъдоддан қидиришнинг ўзи кифоя қилмайди. П. Қодировнинг олимлик тафаккури қўшилиб, унинг бадиий ижодини теранлаштирган. У адабиёт олими сифатида улуғ классиклар маҳоратини синчиклаб ўрганган.

П. Қодировнинг «Қадрим» повестига назар ташласак, буни яна яққолроқ сезамиз. Юзакироқ қараганда, дафъатан китобхон чўчиши ҳам мумкин: наҳотки, «Уч илдиз»ни ёзган автор компаниячиликка тушиб қолди, деб. Чунки, бу асарда кўтарилган меҳнатга чорлаш мавзусини ўша пайтларда компаниячиликка айлантириб юбормоқчи бўлган қаламкашлар кам эмасди. «Меҳнатни севинг» деган «гап» билан матбуотда шеърлар пайдо бўлар, аттестатини олар-олмас, заводга югурадиган ва бир ойнинг ичида ҳаммаёқни қойил қилиб ташлаб мукофот оладиган ҳикоя қаҳрамонлари кўпайиб кетган эди. Бу давр талабини, ҳозиржавобликни бир ёқлама тушуниш натижаси эди. Гап шундаки, ўша вақтларда ёшлар ҳаётида бир ёқламалик касали, бахт ва нашидани фақат институт аудиторияларида деб тушуниш касали кўринган эди. Шундай пайтда санъаткорнинг муқаддас қалами тўғри йўл кўрсатишда муҳим роль ўйнаши шаксиз. Шу талабга жавоб берадиган чинакам ҳозиржавоб бадиий асарлар бизнинг ўзбек адабиётимизда ҳам яратилди. Булардан энг яхшилари О. Ёқубовнинг «Муқаддас», П. Қодировнинг «Қадрим» повестлари эдики, бу асарлар ўзининг ҳозиржавоб руҳи билан фақат ўша йиллар учун эмас, балки, ҳаёт ҳақиқатининг жонли қўшиғи бўлгани учун келгусида ҳам қимматли бўлиб қолди.

«Қадрим» асарида П. Қодиров ўзининг янги ижодий ютуқ поғонасини босиб ўтди.

«Қадрим»нинг ютуғи шундаки, бу асарда реализм билан ҳозиржавоблик уюшиб кетган «Қора кўзлар» романидаги ҳозиржавоблик, халқнинг тил учида турган юрак сўзларини ёниқ бир тарзда ифодалаш бу асарнинг фазилатларидан биттасидир.

П. Қодиров реализмида, бошқа етук санъаткорларда бўлгани каби, бир ички сирлилик бор. Бу сирлилик гоҳ оддий гўлликка ўхшаб кетса, гоҳ энг долзарб муаммолар хазинасига ўхшаб кўринади. «Қора кўзлар»да бу хусусият, айниқса бўртиб кўринади. Партия Марказий Комитети қарорларига асосан қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш тадбирларининг акс эттирилиши билан боғлиқ воқеалар ҳеч шубҳасиз замонавий муҳим муаммолардир. Бу долзарбликни кўрсатади. Шу билан бирга, асарда Ойкўл қишлоғини электрлаштириш тўғрисида ҳам анчамунча гап боради. Бу энди, ортиқ даражада соддалик эмасми? Дунё бўйича энг электрлашган йирик мамлакат ҳаёти учун бу гап эскиброқ қолган эмасми?

Ҳа, албатта, романнинг бутун тўқимасидан у ёки бу муаммони ажратиб, сиртдан баҳо берилганда шундай кўринади. Гап замонавийликни ва ҳозиржавобликни тўғри тушунишда ва тўғри акс эттиришдадир.

«Қора кўзлар»да одамлар муносабатидаги қолоқликлар билан кураш шундай долзарбки, шундай ҳозиржавобки, асар асосан мана шу кураш проблемасига бағишлангани учун ҳам ҳаяжон билан ўқилади. Аслида, ҳаётда ҳамма ўзгаришларни қиладиган мана шу одамлар. Хўжаликдаги янги сиёсат ҳам, электрлаштириш ҳам мана шу «қора кўзлар» учун, коммунизмнинг ўзи ҳам шулар учун қурилади. Романнинг фалсафаси мана шу «эски» муаммога, инсоншуносликка бориб тақалади.

Сиртдан қараб, «ҳа, унаштириш урфи-одатими, бу «Зайнаб ва Омон»да аллақачон ҳал бўлиб кетган, хўш, бунинг нимаси ҳозиржавоблик?» деб даъво қилиш мумкин.

Гап шундаки, шу вақтгача урфи-одатлар ботқоғидан чиқолмаётган одамлар ҳам кўп. Хўш, шундай экан, «Зайнаб ва Омон»ни қайта ўқитишнинг ўзи етарлими? Бошқа электрлашган қишлоқлардан Ойкўлга нур ўз-ўзидан тушмагандай, илғор Зайнаб ва Омонлардан бу кунги қолоқ одамлар дилига осонликча олижаноблик етиб келмайди. Агар шу одамларнинг ҳаёти мисолида Зайнаб, Омонлар таратган зиёнинг қадри кўрсатиб берилса, бу кунги курашнинг моҳияти ва ғалабаси яққолроқ кўринади. Фақат теша тегмаган мавзудагина ҳозиржавоблигимни кўрсатаман, деган ёзувчи янглишади: бундай ёзувчи чала қазилган ариқларни поёнига етказмай, — ўзи бошқа бир ариқни чалакам-чатти қазиб, еув қуйиб юборган мироблга ўхшайди.

П. Қодиров ўзининг олимлик қалами билан буни шарҳлаб, «Адабий ўйлари»да шундай деб ёзади: «Бизда жозибали адабий қаҳрамонларга эътибор жуда катта, бундай қаҳрамонлар меҳнаткашларга мадад беради, уларнинг кўнглини кўтаради, инсонга ишончини оширади» («Адабий ўйлар», 125-бет). Бу жиҳатдан «Қора кўзлар» романи ёзувчи П. Қодировнинг олим П. Қодиров талаб ва идеалига муносиб жавоб бера оладиган муҳим бир асардирки, биз ундаги ҳозиржавобликнинг айрим томонларинигина кўздан кечирдик.

Юсуф ШОМАНСУР.

ПАРТА

Қаранг, оддийгина,
ёғочдан ясалган,
Қизғиш рангга бўялган парта.
Сен ҳам, мен ҳам қачонлардир унга
Суяниб ўсганмиз, албатта!
Мен унга суқ билан кўз тиксам,
Ҳисларим учади чарх уриб.
Хаёлларга чўмганман бир пайтлар —
Шу партага ўлтириб!
Шўху-шодон болалигим излари
Қолгандир оқишроқ бетида.
Уч бола,
Гоҳ эса тўрт бола ўтирганмиз —
Етти ёшимиз бекатида!
Оддий тахта, —
Оддий курси,
Оддий суянчиқ,
Берилмаган ортиқча пардоз.
Аммо барча билимдон ака-опалар—
Шу партадан бошлашган парвоз!
Гагарин хам илк парвозини, —
Шу партадан бошлаган, ошна.
Яна қанча-қанча авлодга
Шу суянчиқ — партадир ташна!
Ленин бобомиз ҳам унга ўлтириб,
Олтин келажакка қўйган зар зина!
Не-не парвозларга шоҳид бу парта,
Наки парта у —
хазина!
Энди сен ўлтиргил ширинтой фарзанд,
Ўлтиргил
ва асло сезмагил ғамни.
Шу ердан бошланар кўтармоқ юки —
Минг бир фазилатга эга оламни!
Сен Ерни яшнатиб, ўстиргил дарахт,
Дарахтни, улардан ясалсин парта.
Сенинг фарзандинг ҳам шу партага
ўлтириб —
Ёрқин уфқларга учсин албатта!
Қўлингда — элингни бош узра қўйиб,
Гулларга ўрамоқ тубсиз дунёни:
Сен учун шу парта, ширинтой ўғлон,
Энг биринчи старт майдони!

ТУЛҚИН.

ТЎРТЛИК

Қўрқинчлимас мен учун ўлим,
Бир кун қоним тўхтар-ку, танда.
Қўрқинчлидир узилса йўлим,
Қарзим адо бўлмай Ватанга.

Янгибой ХУДОЙБЕРГАНОВ.

ТЕАТР АФИШАСИ
ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Шубҳа ва рашк

Ҳусниддин — жуда рашкчи. Рашк марази унга елимдек ёпишиб олган. Ҳатто ўртоқлари учун ҳам у рашк қилади. Бунинг устига-устак, ўринсиз шубҳаланадиган, санамай саккиз дейдиган, пашшадан фил ясайдиган, қош қўяман деб кўз чиқарадиган дўсти нодонлардан. Машҳур драматургимиз Уйғун пьесаси Муқимий театри постановкаси—«Лақма»даги бу шахсга ўхшашлар ҳаётимизда бор. Улар ўз кирдикорлари билан қанчадан-қанча замондошларимизнинг истиқболи йўлига кўркўрона тўсиқ бўлиб турипти, қанчадан-қанча софдиллар асабини бузиб, умрини эговлаб не-не оилаларни алғов-далғов қилиб юрипти. Шу важдан бундайларни боплаб фош қилиш, бундайларга лақиллаб фожиага юзланиш олдида турганлар кўзини очиш орқали фожианинг олдини олиш санъаткорларимизнинг масъулиятли вазифаларидан.

Шу вазифага мувофиқ равишда барча персонажлар шубҳачи ва рашкчи, орабузар ва асаббузар шахс образи Ҳусниддинни фош қилишга қулай шароитлар туғдирадиган характерлар сифатида ишланган: Камол ва Шаҳноз (ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Сурьат Пўлатов ва артист Наима Исҳоқова)—шоир ва шоира—устоз ва шогирд. Шунга кўра, уларнинг ўзаро ҳоли мулоқотда, суҳбатда тез-тез бўлиб туришлари табиий зарурият. Шу зарурият орқасидаги хатти-ҳаракатлари бошқаларни шубҳага солиши мумкинлигини улар ҳаёлларига ҳам келтирмайдилар. Бундай табиийликни юзага келтиришда Маҳмуд (артист Т. Бадинов)нинг ишонувчанлиги, дўсти (Камол) ва хотини (Шаҳноз)ни ўзига чиндан ҳам содиқ деб билиши ҳам муҳим роль ўйнайди. Камол ва Шаҳноз хилватда учрашиб, гаплашишларини ўз хусусиятлари билан бирга, аввало, Маҳмуднинг шу ишонувчанлик одати таъминлайди.

Шу муносабат билан, бош қаҳрамон Ҳусниддин ўзини-ўзи фош этиб қўядиган шароитга тушиб қолади. У ҳалиги иллатларига ҳамда ошнаси учун қайғирувчилигига кўра, Камол ва Шаҳноз муносабатларидан шубҳаланади, ўртоғи қолиб бу рашкланади. Шунинг натижасида, бунда юз берадиган куйдипишдили, ташвишли, ҳаяжонли ҳоллар республика халқ артисти Ҳ. Умаровнинг мимика, интонацияларида равшан акс этиб, қалбимизда ҳам ғазаб, ҳам ачиниш ҳисларини жўш урдиради.

Унинг таъсирига Маҳмуд дарров берилиб кетмайди. Бу ҳол бунинг хотинига ишониши, хотини Шаҳноз ва дўсти Камол нимага қобилу, нимага ноқобиллигини булар характери мантиқидан уқиши боисидан табиий. Аммо бора-бора унинг гумонсираши ҳам табиий.

Автор, режиссёр (СССР халқ артисти Раззоқ Ҳамроев) ва актёрлар рашк балоси қандай оқибатларга олиб келишини жонли характерлар тўқнашувида муфассал кўрсатишга эришганлар. Руҳий ғалаёнларни — конфликтни кескинлаштиришни, бу орқали характер қирраларини очишни таъминлаган омиллар дастлаб Ҳусниддин қилмишида, Маҳмуднинг соддалиги орқасида унга лақиллаб учишида. Ҳусниддиннинг ўша айтилган хусусиятларига кўра Шаҳнозлар уйига бир хатни (Камол асарининг қаҳрамони хатини) ўғирлаб олиб келиши, шу хат воситасида ҳамда телефонда Камол бўлиб гапириш воситасида дўсти хотинини (Шаҳнозни) синовдан ўтказишларини хотирланг... Унинг бу қилмишларига Маҳмуд характеридаги юқорида эслатилган хусусиятларига биноан лақиллайди. Шунинг натижасида, бу икки дўстда рўй берган чуқур руҳий ҳолатлар артистлар сиймосида ёрқин гавдаланган.

Маҳмуд—хотинини чин қалбдан севади, севгани учун унинг хусусидаги гаплар чиндан ҳам ростми ё ёлғонлигини узил-кесил билмоқчи. Унинг шу ниятига Ҳусниддиннинг хотининг билан юзма-юз тез гаплашиб ол, деган даъвати мос келиб, эр-хотин—Маҳмуд ва Шаҳнознинг юзма-юз тўқнашиб олишишини, олишганда ҳам кучли психологик олишишини таъминлайди. Ана шундай олишув саҳнасида ва кейинги онларда қаҳрамонларнинг қалб туғёни, изтироби ниҳоясига етади. Бу ҳол Шаҳнознинг эрига содиқ, вафодорлиги эвазига ундан ўринсиз таъналар эшитиши, қўполликлар кўриши, хўрланиши туфайли, Маҳмуднинг эса, хотини хат сирини яширишини бевафоликка йўйиши туфайли рўй беради. Демак, бу сафар ҳам ситуация характерлар мантиқига мос тушади. Шаҳноз ўзини деб дўстларини, айниқса, меҳрибон устозини унутадиганлардан эмас. Уларга отиладиган офат ўқига кўксини қалқон қиладиганлардан. Шунинг учун ҳам унинг устози Камол тақдирини ўйлаб, хат сирини очмаслигида ҳеч қандай сунъийлик йўқ. Шунингдек, Маҳмуднинг хотинининг бу хатти-ҳаракатидан шубҳаланиб ҳаяжонланишида, рашк ўтида ёнган ҳолда, унга таъна тошларини отишида ҳам бирон-бир сохталик сезилмайди.

Бу ҳоллар барчаси йиғилиб ҳаётдаги ҳусниддинлар, камоллар маразига нисбатан томошабинда нафрат ва ғазаб ҳиссини оширади, томошабинни ўринсиз шубҳа, рашк касаллигига қарши кескин курашга ҳушёрликка чорлайди.

Салом, Дилсўз, Сурайё, Сабоҳат, Сухсур ролларида ўйнаган артистлар хизмати ҳам катта. Чунончи, ЎзССР халқ артисти Т. Жаъфарова жияни ва келинига мушфиқ она — Салом психологиясини, республикада хизмат кўрсатган артист А. Мирзаева—дугонасига меҳрибон, дардкаш, тасалли берувчи қиз—Сурайё табиатини, артист М. Каримова ишқ изтиробида ўртанган маъшуқа—Дилсўз характерини турмушдагидай ҳаётий, жонли гавдалантиришган.

Асарда баъзи мулоҳазабоп ўринлар ҳам йўқ эмас. Дилсўзнинг Камол Шаҳнозни оларкан деб ўйлаб изтиробланиши унчалик ишончли эмасга ўхшайди. Унинг шундай деб ўйлашига маълум асослар бор-у, лекин бу асосларни Камолнинг характери мантиқи рад этади. Шунга кўра, Дилсўз бундай фикрга келишгача бормаса-ю масалага шубҳаланиб қараса ишончлироқ бўлармиди... Ҳарқалай, шуни автор ва режиссёр бир ўйлаб кўрса ёмон бўлмасди.

Баҳодир ГУЛОМОВ.

Турсун ҚАҲҲОРИЙ.

РУБОИЙЛАР

Боғларни боғ қилган —
боғбоннинг қўли,
Чўлларни гул қилган
меҳнатнинг йўли.
Меҳнатсиз одамнинг бахти
қародир,
Меҳнатдир азалдан бахтнинг
гули.

* * *

Бир дарахт билан чўл бўстон
бўлмагай.
Ёлғиз илҳом билан достон
бўлмагай.
Бир мисраъ учун юз водий
кезмасанг,
Бир сўзни топмоқлик осон
бўлмагай.

Уйғурчадан таржима.

Сергей ГОЛЯКОВ.

(ДАВОМИ. Боши газетанинг 154-сонида).

Крилов жилмайди.

— Мана шундан қўрқаяпманда, ўртоқ капитан: манзилга етиб боргунча Москвада ғалаба салюти бериб қолишадими.

Улар қучоқлашиб хайрлашишди.

Крилов ўгирилиб зим-зиё тун қўйнига, учишга тайёр турган самолёт парраклари билан тунги нам ҳавони тилка-тилка қилаётган жой томон қадам ташлади.

4

1945 йил 22 февраль эрталаб соат беш ярмида Биринчи Украина фронти штабининг радио маркази ахборот қабул қилди:

«Группа белгиланган жойдан 35 километрга янглишиб, Хрудим шаҳри районига ташланди. Бронеслав қаттиқ жароҳатланди. Високе-Место шаҳри йўналишидаги ўрмонга боришга қарор қилдим.

Крилов».

5

Крилов ҳаммадан кейин ерга тушди. Тезгина парашютини йиғиштирди. Атрофга қаради. Ўтган йилги ўт-ўланлар сарғайиб ётган каттагина сайҳонлик, 300 метрча нарида бир неча қишлоқ уйлари кўзга ташланади. Ўнг томонда ўрмонлик.

Бу қандай бўлди? Крилов харита солинган планшетини очиб фонарчасини ёқди. Ўхшайдиган жой йўқ. Улар тушган жой бутунлай бошқача кўринишда бўлиши лозим эди.

Фонарчани уч марта ёқиб ўчириш — тўпланиш учун сигнал. Разведкачилар йиғилгач, Бронеславнинг йўқлиги аниқланди. Уни дарров топишолмади. Бронеслав умртқаси жароҳатланган, ҳолда қонга беланиб ерда хушсиз ётарди. Унинг парашюти шу теварак атрофида ягона бўлган қарағай устига тушибди. Синган шохлар Бронеслав ердан саккиз метрча юқорида осилиб қолганини кўрсатиб турарди. У дарахт танасини қучоқлаб олишга мувффақ бўлди-ку, аммо унга суяниб туролмади.— Бўйнига осиб қўйилган қопчиқ ҳалақит берди. Бронеслав пичоқ билан парашют ипларини кесиб юборди. Лекин мувозанатини тутолмай боши билан ерга қулади.

Лера ой нурида шилинган жойларга стрептоцит сепди, бошини боғлаб қўйди.

Қишлоқда ит вовиллади. Аввал биттаси, иккинчиси, кейин учинчиси. Ўйлаб ўтиришга вақт йўқ эди. Крилов группага яқин жойдаги ўрмонча томон юришни буюрди. Бронеславни ўрмон чеккасигача Крилов билан Икар галма-гал кўтариб боришди. Унинг юкларини: тиқиб жойлаштирилган буюмлар қопчиғи, рация, батареялар комплектини бошқалар ўзаро тақсимлаб олишди. Ўрмондан иккита шох кесишди. Плаш-палатка билан қоплашди. Замбилга Бронеславни ётқизишди.

Тонгга қадар беш километрча йўл босилди. Гаплашмай юришди. Дастлабки тундаги ҳаяжон разведкачиларни толиқтирган эди. Бунинг устига учувчилар хатоси оқибатида нотаниш жойлардан кўр-кўрона юришга тўғри келди. Айниқса, Лерага қийин бўлди. У оғир рацияни зўрга кўтариб борарди. Ўртоқлари бир неча марта ўз ёрдамларини таклиф қилишди. «Ўзим эплайман», деди қовоғини солиб Лера.

Унча катта бўлмаган сайхонликда тўхташди. Биринчи галда марказга радиограмма бериш керак. Қуёш чиққандан кейин гулхан ёқишди, сув қайнатишди, овқатланиб олишди. Йўлда Бронеславнинг аҳволи оғирлашди. Оёғи шишиб кўкариб кетди. Қон бинтдан ҳам сизиб чиқди. У гоҳо-гоҳо алаҳлай бошлади.

Крилов харитага қараб, яқин орадаги турар жойгача олти километр қолганини аниқлади. Балки, Бронеславни ўша ерда қолдиришга уриниб кўрсинми? Агар, қишлоқда немислар бўлсачи? Барибир таваккал қилмоқчи бўлди.

Бронеславни Икар билан Радий олиб кетишди. Кечқурунга яқин қайтишди. Бутун округда тунги сирли десант ҳақида миш-миш гаплар бўлаётганини айтишди. Аммо аниғини ҳеч ким билмасди. Бир хиллари бутун полк ташланган деб ҳисоблашаяпти. Бошқа миш-мишларга қараганда атиги бир неча киши эмиш. Бронеславнинг парашютини немислар топишолмабди. Афтидан кимдир тонг ёримасдан уни дарахтдан олиб, ишончли жойга яшириб қўйган. Разведкачиларни чехлар ўз қардошларидек кутиб олишибди. Фронтдаги аҳвол ҳақида суриштиришибди. Қандайдир ёрдам, озиқ-овқат керакмасми деб сўрашибди. Бронеславни кекса тегирмончи Иозеф Новотний уйига олиб кетибди. Қишлоқда энг хавфсиз жой уники экан. Бундан ташқари у шаҳардаги хирург ўғлини чақиришга ваъда берибди.

Отряд яна йўлга чиқди, Одатдагидек Козирь изларга бурнаки сепиб энг орқада борарди.

6

«1945 йил 27 февраль. Соколовга.

Хоцен шаҳри яқинидаги катта ўрмон, ҳаракат районига етиб келдик. Ўрмонда қочқин ҳарбий асирлар жуда кўп. Маҳаллий аҳолининг бизга муносабати яхши. Бугун Икар билан Ческа-Тржебовага жўнаймиз.

Крилов».

7

Тонг беғубор, булутсиз эди. Ўрмон ҳали ним қоронғи ва япроқсиз дарахт таналари кенг кўланка ташлаган эди.

Крилов ертўладан чиққанда Икар уни кутиб турарди. У оддий граждан камзулида, бошида эскирган, рангсиз боғичли шляпа. Крилов янада камтарона — кулранг тўқима свитер ва қалин шерстдан тикилган, тиззалари бўртиб чиққан голф шими кийиб олган.

Йўл яқин эмас — олтмиш километр келади. Икар қандайдир мўъжиза билан бир кун илгари иккита велосипед топиб келибди. Бўёқлари аллақачон кўчиб тушган, никелланган жойларини занг босган. Аммо ғилдираклари бемалол айланарди. Разведкачилар ўрмондан ҳали тупроғи тўзимаган йўлга чиқиб, педални зўр бериб боса бошлашди.

Узоқдан шаҳар кўринди. У икки томони темир йўл бўлган тепаликда жойлашган, Тоза, чиройли. Томлари қизил черепица билан ёпилган. Трубаларидан тутун чиқмоқда. Уруш уни худди четлаб ўтгандек сокин, осойишта.

— Хальт! Ҳужжатларингизни кўрсатинг!

Кесиб ўтиладиган йўл ёқасидаги будкадан икки немис чиқиб, разведкачилар йўлини тўсишди.

Крилов тормоз бериб велосипеддан тушди. Мана у, душман билан дастлабки учрашув. Икарга кўз қирини ташлади. Баракалла! Ҳайиқмади. Ҳали разведкага жўнамасдариданоқ уларга тайёрлаб берилган ҳужжатни олиш учун чўнтагига қўл солди. Крилов ҳам пропускасини чиқарди. Фашистга узатди.

— Нима, бу пропускалар бир ҳафта илгари бекор қилинганини билмайсизми? — сўради немис.

Икар чеҳрасида самимий ҳайратланиш ифодаси акс этди.

— Кечирасиз, жаноби обер-лейтенант. Анчадан бери қишлоқда эдик. Ҳали алмаштиришга улгуролмадик.

Лейтенант уларга шубҳали назар ташлади. Солдатга нимадир деди. У яқинлашиб разведкачилар чўнтагини кавлаштирди.

«Яхшиям қурол олиб юрмаганимиз», — деган фикр ҳаёлига келди Криловнинг.

— Жўнаб қолинг, бугуноқ алмаштириб олинг! — Бўғилиб қичқирди лейтенант.

Улар бир неча тор кўчалардан ўтиб вокзал олди майдончасига чиқишди. Шаҳар энди уйғонмоқда эди. Дўкон ва пивохоналарнинг дераза эшиклари ғичиллаб кўтарилмоқда. Онда-сонда ўтиб турган йўловчилар кўча ўртасидан юришарди. Ҳеч ким ҳеч қаёққа шошилмасди. Разведкачилар йўл-йўлакай вазиятни муҳокама қилиб олишди. Ҳужжатлар группа учмасдан бир неча кун олдин тайёрланган эди. Немислар уни янгисига алмаштиришини ким ўйлабди дейсиз? Аммо булар иш бўлган. Муддати ўтган пропуска билан бегона жойда юриш хавфли. Дастлаб белгиланган планни ўзгартиришга тўғри келди. Шаҳарни кезиб чиқмай яширин ташкилотчилар билан учрашиш ва улар ёрдамида керакли қоғозларни тўғрилаб олишга аҳд қилишди.

Крилов ва Икар унчалик қийналмай Вацлав Фиал уйини топишди.

Тоза кийинган ёшгина қиз эшикни очди.

— Вацлав Фиалми? — ҳайрон бўлиб сўради. —У энди бу ерда турмайди. Вокзалнинг ўнг томонидаги яшил девор ортида кичик бир уй бор. Уни ўша ердан топишингиз мумкин.

Бироқ, Вацлав яшил девор ортидаги кичик уйда ҳам йўқ эди. Кекса аёл у кимга керак бўлиб қолгани ҳақида узоқ суриштирди. Икар Лаушманнинг шартли фамилиясини гўё беҳосдан айтиб юборгандек бўлганидан кейингина уларни киритиб эшикни ёпди. Бўлган воқеани гапириб берди.

— Вацлавни гестапога олиб кетишди. Афтидан немислар ниманидир пайқаб қолишган. Бир неча кун қийнаб кейин қўйиб юборишди. Аммо уни кузатиб юришди. Ишхонадагиларга Вацлав қўшни шаҳардаги акасиникига кетаётганини айтибди. Бир неча кун шу ерда турди, сўнг партизанлар ҳузурига жўнади.

Шундай қилиб Вацлав ғойиб бўлибди. Аммо яна бир адрес бор — Марказий кўча 17. Томаш Дитер.

Дитер уйда экан. Соқоллари ўсиб кетган юзи сўлғин, сочлари оппоқ қари киши. Бундан бир неча кун олдин якка-ю-ягона ўғлини кўмиб келибди. Немислар уни чех қўшиқларини баланд овоз билан куйлагани учун отиб ташлашибди.

— Ҳозирча ёрдам бериш қўлимдан келмайди. Кечирасизлар, ҳолдан тойдим,— у қўшни хонага ишора қилди. — у ерда онаси ётибди. Кампирни қайғу йиқитди. Ётиб олди, унга қараб туришим керак...

Хайрлашаётганда таъкидлаб деди:

— Шаҳарда кўп қолиб кетманглар. Немислар жуда ваҳшийлашиб қолишди. Одамларни ўрмондан қидиринг...

8

«27 февраль. Соколовга. Ҳозирча Вацлав билан алоқа ўрнатишнинг иложи бўлмади. Дитер ишлолмайди— касал. Партизанлар билан алоқа ўрнатишга, янги одамларни топишга уриниб кўраман. Крилов».

9

Одамларнинг ўзлари келишарди. Крилов группаси жойлашган ўрмон фақат ташқи кўриниши билан одам яшамайдигандек туюларди. 1944 йилнинг охирларида фашистлар аввал Силезия шахталарида ишлаган совет ҳарбий асирлари колонналарини Чехословакия орқали ҳайдаб ўтишди. Йўлда асирларнинг кўпчилиги яқин жойдаги ўрмонга қочишга муваффақ бўлди. Агар қурол бўлганда жиддий операциялар ўтказишга қодир катта отряд ташкил қилиш мумкин эди. Марказга радиограмма жўнатилди. Крилов қурол-яроғ портлатувчи модда, дори-дармонлар юборишни сўради. Самолёт билан. Шошилинч равишда.

Бу пайтгача Криловнинг одамлари атрофга тарқалиб райондаги шароитни ўргандилар, алоқалар ўрнатдилар. Улар кечани кеча, кундузни кундуз демай қишлоқ, хутор, шаҳарчалар оралаб юришди, зарур маълумотлар топишга имкони бўлган ёрдамчиларни тўпладилар. Ҳар бир қадамда хавф-хатарга учрашлари мумкин эди. Тинтув, ҳужжатларни текширув, гаровга олиниб қамаш, жосуслик. Полициянинг пистирмаси, гестапонинг қопқони. Кўп ўтмай районда йирик партизанлар отряди ҳаракат қилаётгани аниқланди. Командири — Катта Гонза. Бироқ, Крилов партизан етакчилари билан учрашишга мартнинг ўрталаридагина муваффақ бўлди, бунгача группага ўз кучлари билан маълумот тўплашга ва алоқалар ўрнатишга тўғри келди. Марказ эса темир йўл бўйлаб қўшин ва қурол-яроғлар ташилишини иложи борича тезроқ назорат қилиб туришни талаб этарди. Темир йўлга яқин яшовчи ишончли кишини ёки яхшиси—маҳаллий темирйўлчини топиш керак эди.

Шундай киши топилди.

(Давоми бор).

Редактор ўринбосари
М. КАРИМОВ.

• *Фан ва техника янгиликлари*

20 ёшли фан кандидати

Дифференциал тенгламалар соҳасида эришган янги натижалари учун 20 яшар математик Павел Панковга фан кандидати даражаси берилди. Қирғизистон Фанлар академиясининг илмий кенгаши П. Панков ўтказган тадқиқотларнинг бир қанча амалий масалаларда, масалан, автомат тарзда созлаш назариясидаги аҳамиятини эътироф қилиб, шундай даража бериш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилди.

Панков биринчи синфдан то олий малакали тадқиқотчи бўлишгача бўлган йўлни 16 йил ўрнига 11 йилда босиб ўтди. У мактабни ва университетни аъло баҳолар билан битирди ва ҳозирги пайтда академиянинг физика ва математика институтининг ходимидир.

Панков студентлик пайтидаёқ алгебраик сонлар назарияси соҳасидаги жуда мураккаб математик масалалардан бирини янгича ҳал қилган эди «Панков жадвали» деган жадвал ҳаммага маълум. Радиактив изотоплар билан иш кўрувчи олимлар шу жадвалдан фойдаланишади. Жадвал тадқиқ этилаётган намуналарнинг мутлақ радиактивлигини уларнинг геометрик тузилишларига тузатишлар киритган ҳолда тез аниқлашда биологлар, химиклар, медикларга ёрдам беради. (ТАСС мухбири).

Фрунзе.

«КВАРЦ—1»

ЧЕЛЯБИНСК ОБЛАСТИ. Киштим радиозаводи кичик габаритли «Кварц-1» приёмникларини кўплаб ишлаб чиқаришга киришди. Янги приёмник радио тўлқинларини яхши ушлайди, товуши соф ва жарангдор, шу билан бирга ташқи кўриниши ҳам чиройли. Бу йили корхона ана шундай приёмниклардан 200 минг донасини ишлаб чиқаради.

СУРАТДА: мастер Нелли Михайлова (ўнгда) ва илғор йиғувчи комсомол аъзоси Валентина Андрейчук «Кварц-1» приёмникларини йиғиш конвейерида.

Б. Клиншницер фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

АЖИБ ДУНЁ ЭКАН...

НИҚОБЛИ КАЛТАКЕСАК

Ҳа, ниқобли калтакесаклар ҳам бор. Хавф туғилиб қолганда бу калтакесакнинг боши узра плашга ўхшаш ёқа ёзилади. У душманни даҳшатга солиши керак.

Бу ёқа зонтикка ўхшаш бўлиб, ниҳоятда ингичка, шу билан бирга жуда пишиқ кемирчаклар тўқимасидир. У эшитиш аппарати бўлиб ҳам хизмат қилади. Уни кучли ва доимий таранг бўлган мускуллар ҳаракатга келтиради.

СУВДА ҲАМ, ҚУРУҚЛИКДА ҲАМ

Табиатда икки хил нафас олувчи балиқлар ҳам учрайди. Уларда ўз жабраларидан ташқари сувда суздирувчи шишлари қуруқликда ўзига хос ўпка вазифасини ўтайди. Австралия, Африка ва Жанубий Америка сувларида бу қадимги балиқларнинг авлодлари ҳозир ҳам яшайди. Уларнинг ҳаммаси ёки анчагина қисми қуруқликдаги атмосфера ҳавосидан нафас олишлари мумкин.

Кўл ва дарёларда секин-аста сув камайиб қуриб қолиш ҳоллари бўлиб турадиган ойларда фақатгина жабраларидан нафас олувчи балиқлар ўлиб кетади,икки хил нафас олувчи балиқлар эса бемалол яшай берадилар.

ЁВВОЙИ СИРЕНЬ ҚАЕРДА ЎСАДИ?

Бундай сирень дунёда топилармикин? Ҳа, қаерлардадир ёввойи сирень сақланиб қолган экан. Масалан, уларни Шарқий Сербия (Югославия)даги Нишави дарёсининг дараларида учратиш мумкин.

Дараларнинг тик қояларидаги улкан тошларда оҳак бўлган. Шамоллар туфайли тўпланган тупроқлар аралашиб, уларда турли ёввойи ўсимликлар ўсган. Ана шу бориб бўлмас ўзлаштирилмаган жойларда сирень буталари ҳам сақланган. Улар шу кунларда деярли бутун дунёдаги истироҳат боғларини безаб турипти.

Реклама ва эълонлар

Кино

6 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Шер ҳамлага ҳозирланмоқда — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Ҳаётнинг бир куни—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Асримиздан миллион йил илгари (эрталаб соат 10, кеч 6.40 минутда), Сурайё (ўзбек тилида, кундуз соат 3.20 минутда): — НАВОИЙ номли.

Халок бўлган жавоб беради — «КЎКЧА» (тоқ соатларда).

Чингачгук—Аждаҳо — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Асосий зарба (2 серия) —«ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Сариқ чамадончанинг саргузаштлари — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Ҳаётнинг бир куни—«ТЕЛЬМАН номли.

Асримиздан миллион йил илгари—НАВОИЙ номли.

Шер ҳамлага ҳозирланмоқда — «ФЕСТИВАЛЬ».

Утмишдан садо — «ХИВА»,

7 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Шер ҳамлага ҳозирланмоқда — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Утмишдан садо (жуфт соатларда), Виннету — апачлар йўлбошчиси (тоқ соатларда). — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Яшасин севги! (кундуз соат 12, 3, кеч 8.45 минутда), Ярим соатлик мўъжиза (эрталаб соат 10, кундуз 5.30 ва 7 да):— «КЎКЧА».

Асримиздан миллион йил илгари (эрталаб соат 10, кундуз 11.40 1.30, кеч 6, 8 ва 9.40 минутда), Гул ва тош (ўзбек тилида, кундуз соат 3.20 минутда):— НАВОИЙ номли.

Асосий зарба (2 серия)—«ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Сариқ чамадончанинг саргузаштлари — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Сариқ чамадончанинг саргузаштлари — ТЕЛЬМАН номли.

Асримиздан миллион йил илгари — НАВОИЙ номли.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ШАҲАР 31-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1971 — 1972 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ТЕМИР ЙУЛ ТРАНСПОРТИДА ИШЛАШ УЧУН: Тепловоз машинисти ёрдамчиси, тепловозларни тузатиш бўйича слесарь, саноат ускуналарини тузатиш бўйича слесарь, токарь, қолипчи-қуювчи мутахассисликлари бўйича кадрлар тайёрлайди.

Билим юртига 8-11 синф ҳажмида маълумотли 15—17 ёшли ўспиринлар ва Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб келган йигитлар қабул қилинадилар.

Уқиш муддати — 2 йил.

Қолипчи-қуювчилар учун ўқиш муддати — 1 йил.

Қолипчи-қуювчилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Урта маълумотга эга бўлмаган ўқувчиларга кечки ишчи-ёшлар мактабида ўқиш имконияти мавжуд.

Уқиш даври — меҳнат стажига қўшилади.

Уқувчилар кийим-бош ва иссиқ овқат билан таъминланадилар.

БОШҚА ШАҲАРДАН КЕЛГАНЛАР ТОШКЕНТДА ПРОПИСКАДАН УТКАЗИЛАДИЛАР.

Билим юртини тугатганлар бепул темир йўл транспорти билетидан фойдаланадилар.

Кирувчилар: ариза, паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар-жойидан ва ота-оналарининг иш жойидан справкалар, таржимаи ҳоли, 3х4 сантиметр ҳажмидаги 8 дона фотосурат, характеристикаларни тақдим қилишлари лозим.

Ҳужжатлар — 25 августгача қабул қилинади.

Машғулотлар — 1 сентябрда бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-15, Мало-Госпитальная кўчаси, 18-уй.

Телевизор

5 ИЮЛЬ

ДУШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.10 Кўрсатувлар программаси. 17.15 «Бизникига кел, бизникига». Телефильм. 18.30 «Халқ фаровонлиги учун». Телеочерк. **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 19.05 Кичкинтойлар учун. «Қувноқлар даврасида». 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида).19.45 «Оламда нима гап». 20.15 «Севишганлар». Бадиий фильм. 21.35 «Ахборот» информацион программаси. 21.50 «Дўстлик» экрани «Чорвадорларнинг қардошлик маслаҳати». Фрунзе ва Тошкент студияларининг телевизион перекличкаси. **Москва кўрсатади.** 22.30 Футбол бўйича СССР чемпионати. «ДИНАМО» (Киев) — «ДИНАМО» (Тбилиси). 00.15 «Вақт» информацион программаси. 00.45 Футбол бўйича СССР чемпионати. «ДИНАМО» — (Москва) — «НЕФТЧИ» (Боку), Иккинчи тайм (ёзиб олинган). 01.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 17.55 «Ешлик» студияси кўрсатади. «Ешларнинг ижоди ва зарбдор меҳнати — беш йилликка». 18.30 «Финаль старти олдидан». Спорт эшиттириши. **Москва кўрсатади.** 19.00 РСФСРда хизмат кўрсатган артист, халқаро конкурслар лауреати В. Климовнинг концерти. 19.45 Телефильм. 20.15 Адабий асарларни экранлаштириш. М. Шолохов. «Чўпон». Телевизион бадиий фильм. 20.45 Ёзувчи минбари. 21.00 Рангли телевидение. «Кўркўрона бахт». Телеспектакль. 22.00 Рангли телевидение. Талабаларга мувофиқ концерт. СССР халқ артисти Александр Огнивцев куйлайди. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Иртиш қирғоқларида». Бадиий фильм (ўзбек тилида).

Учинчи программа. Душанба кўрсатади. 19.00 Экран болаларга. 20.00 Янгиликлар. 20.10 «Қизил альпинистлар». Телефильмнинг 7—8-серияларн. 21.00 Оқшом эртаклари. **Тожик тилида:** 21.10 «Юксак парвозлар». 21.30 «Нафосат оламида». 22.00 Янгиликлар. 22.15 «Ўт билан ўйнашманг». 22.30 Москва кўрсатади.

6 ИЮЛЬ

СЕШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 13.00 Кўрсатувлар программаси. 13.05 Янгиликлар. 13.15 Болалар учун. «Колокольчик» клуби. 13.45 «Алёшанинг ови». Бадиий фильм. 14.45 Музикали киоска. 15.15 Янгиликлар. 15.20 Москва кундузги кўрсатувларининг охири. 17.25 Кўрсатувлар программаси. 17.30 «Табиат ва инсон». 18.00 Рангли телевидение. Болалар учун. «Каштанка» Мультфильм. 18.30 КПСС XXIV съезди материалларини ўрганувчиларга ёрдам. **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 19.05 Телевизион қўғирчоқ театри. 19.25 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 19.40 «Шеърият гулшанида». Тошпўлат ҲАМИД. 20.10 «Жиноят ва жазо». Бадиий фильм 1-серия (рус тилида). 22.00 «Июль — ғўза парваришида ҳал қилувчи ой». 22.15 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 22.30 Рангли телевидение. Футбол бўйича СССР чемпионати. ЦСКА — «СПАРТАК» (Москва). 00.15 «Вақт» информацион программаси. 00.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.00 Ўзбек шоирларининг янги таржималари. 18.15 Еш ижрочилар концерти. **Москва кўрсатади.** 19.00 Москва композиторлари билан учрашув. 20.05 Янгиликлар. 20.15 Бадиий ўқиш. 20.45 «Шайтон изидан». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Судхўрнинг ўлими». Бадиий фильм (ўзбек тилида).

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўқув кўрсатувлари программаси. Ўзбек тилида: 10.00 Абитуриентлар учун физика. 20.00 Абитуриентлар учун. Химия. **Рус тилида:** 21.00 «Константин Огнев суратга тушади». Фильм-концерт. 21.35 «Қишлоқ ўқитувчиси». Бадиий фильм.

Радио

5 ИЮЛЬ

ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Техника тараққиёти одимлари». «Ўзбекистон қурилишларида—НОТ» (русча). 18.10 Ўзбек халқ қўшиқлари. 19.20 Грузия ва арман куйлари. 20.00 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш ва концерт. 22.15 Рақс оҳанглари. 22.40 «Замондошларимиз». Адабий эшиттириш (ўзбекча). 23.00 Футбол. «Шахтёр», (Донецк) —«Пахтакор». Донецк шаҳридан олиб эшиттирилади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ўзбекистон композиторларининг камер куйлари. 19.30 М. Магомаев концерти. 20.00 Э. Мадраҳимов. «Тўямўйин тонги» очерки (тожикча). 20.20 Мақомлардан парчалар. 21.00 «Меҳнат тароналари» радиокомпозицияси (ўзбекча). 21.40 Москва.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 Тожик куйлари. 17.30 К. Монтеверди «Орфей» операси.

6 ИЮЛЬ

СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. 7.40 Енгил куйлар. 8.25 Меҳнат ва бахт қўшиқлари. 9.30 Якка созларда ижро этиладиган куйлар. 10.30 Б. Гиенко. «Ўзбекистоннинг лирик манзаралари». 11.15 «Институт ва лабораторияларда» (ўзбекча). 11.30 «Ялла» концерти. 12.15 Халқ чолғу асбоблари. Най. 13.30 В. Дворянинова ва В. Трошин ижросида қўшиқлар. 16.10 «Америка—американликлар кўзи билан». Эшиттириш (ўзбекча). 16.50 «Правда» газетасининг обзори.

18.00 «Ғўзалар гуллаганда». Суҳбат (русча). 18.10 Ўзбекистон композиторларининг янги асарлари. С. Жалил. Квартет. 18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча). 19.20 Қорақалпоқ куйлари. 20.00 «Ешлик» радиостанциясининг программаси. 20.50 «Саломатлик—туман бойлик» туркумидан. Профессор М. Ҳамидованинг «Кўз касалликлари» суҳбати (ўзбекча). 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. 22.15 Ўзбек кинофильмларидан қўшиқлар. 22.40 Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. С. Анорбоев. «Умр» повестидан боблар (ўзбекча). 23.15 Ўзбек классик куйлари. 24.00 Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Чет эл композиторлари операларидан парчалар. 9.15 Реклама.

19.00 М. Горький. «Коновалов». Радиоинсценировка (ўзбекча). 19.30 Совет Армияси жангчилари учун концерт. 20.00 Далада ишлаётганлар учун концерт (тожикча). 20.30 Г. Мушель. Фортепьяно ва оркестр учун олтинчи концерт. 20.50 «Қорақум гази». Туркманистон радиосининг эшиттириши (ўзбекча). 21.00 Э. Воҳидов. «Нидо» поэмаси асосида композиция (ўзбекча). 21.40 Москва.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 1. Музикали глобус. 2. Гитарачи А. Диас чалади. 15.00 Р. Ҳамроев. «Зулматдан зиё» операсининг монтажи.

17.00 «Ленинга бағишланади». Музикали-адабий композиция.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ХАЛҚ МАОРИФИ БЎЛИМИ

1971—1972 ўқув йилида қуйидаги мактабларнинг 9 синфларига алоҳида предметларни чуқур ўрганиш учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Киров районидаги 50-мактаб (рус тилида ўқитилади) — физика ва математика;

Октябрь районидаги 115-мактаб (ўзбек тилида ўқитилади) —физика ва математика;

2, 30, 71, 82, 94, 103, 110, 173-мактабларда — математика;

40, 73, 110, 140-мактабларда—физика;

89, 111-мактабларда — химия;

81-мактабда—биология;

163, 169-мактабларда —адабиёт;

5, 28-мактабларда — тарих.

АЛОҲИДА ПРЕДМЕТЛАРНИ ЧУҚУР УРГАТАДИГАН МАКТАБЛАР ВА СИНФЛАРГА САККИЗИНЧИ СИНФНИ ТУГАТИБ МАХСУС ПРЕДМЕТ БУЙИЧА СУҲБАТДАН УТГАНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Мактаб директори номига ёзилган аризага саккизинчи синфни тугатганлиги тўғрисида гувоҳнома қўшиб топширилади.

Аризалар қабул қилинмоқда.

4 бет. Тошкент оқшоми. 5 ИЮЛЬ 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар — 33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42, адабиёт, санъат ва оммавий ишлар — 33-29-55, хатлар ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — 33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — 33-27-03, ахборот бўлими — 33-28-95, эълон бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР А — 2594. Р — 04224.